

Παθήσεις γαστρεντερικού συστήματος

Ξεκάλου Αθηνά

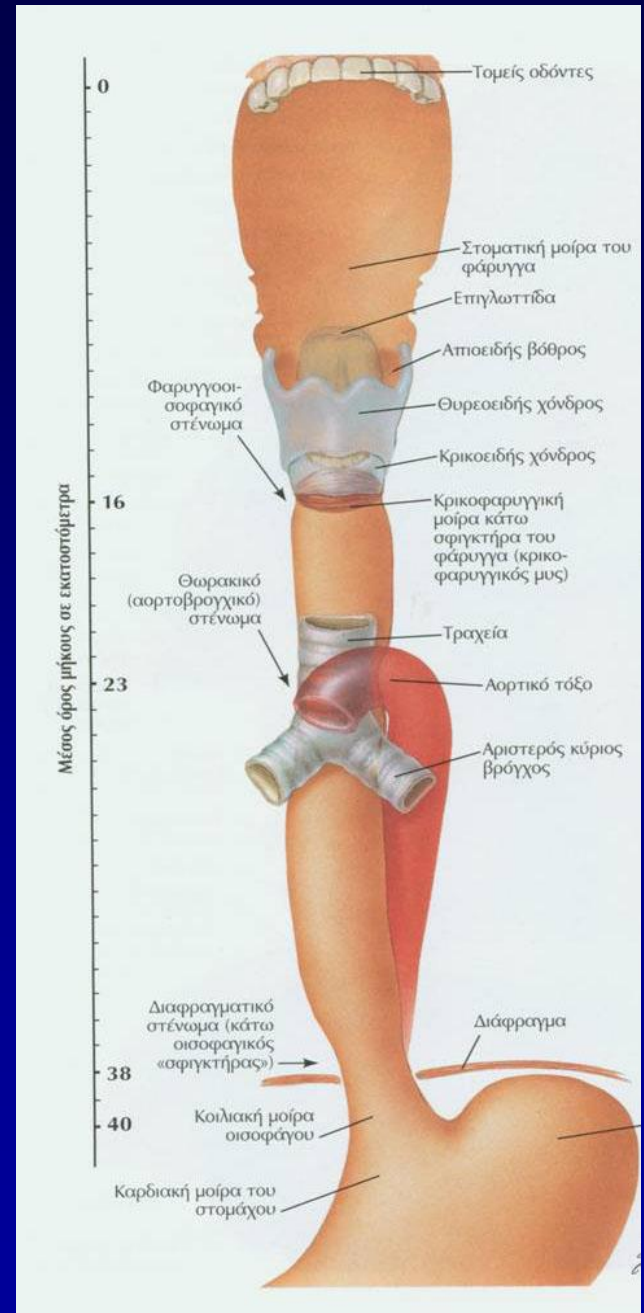
Επικουρική Επιμελήτρια Β΄

Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου

Οισοφάγος

Ανατομία

- Μήκος 25cm
- Έναρξη 15 cm από τομείς όδοντες
- Όριο 40 cm από τομείς (ΓΟΣ)
- 3 στενώματα
- ✓ Φαρυγγοοισοφαγικό
- ✓ Αορτοβρογχικό
- ✓ διαφραγματικό

Ιστολογία οισοφάγου

1) Βλεννογόνος

- καλυπτικό
επιθήλιο

- χόριο

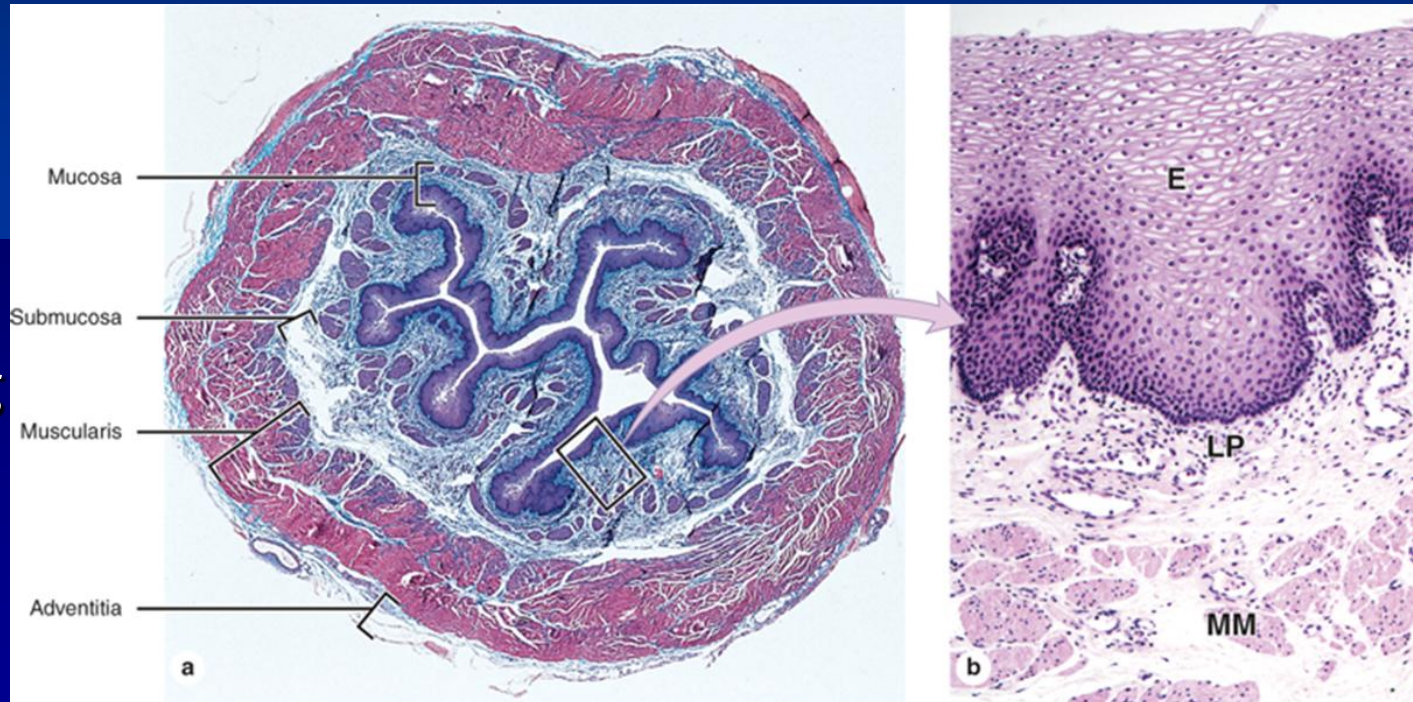
- βλεννογόνιος
μυϊκή στιβάδα

2) Υποβλεννογόνος

3) Μυϊκός χιτώνας

4) Έξω

επικαλυπτικός
χιτώνας

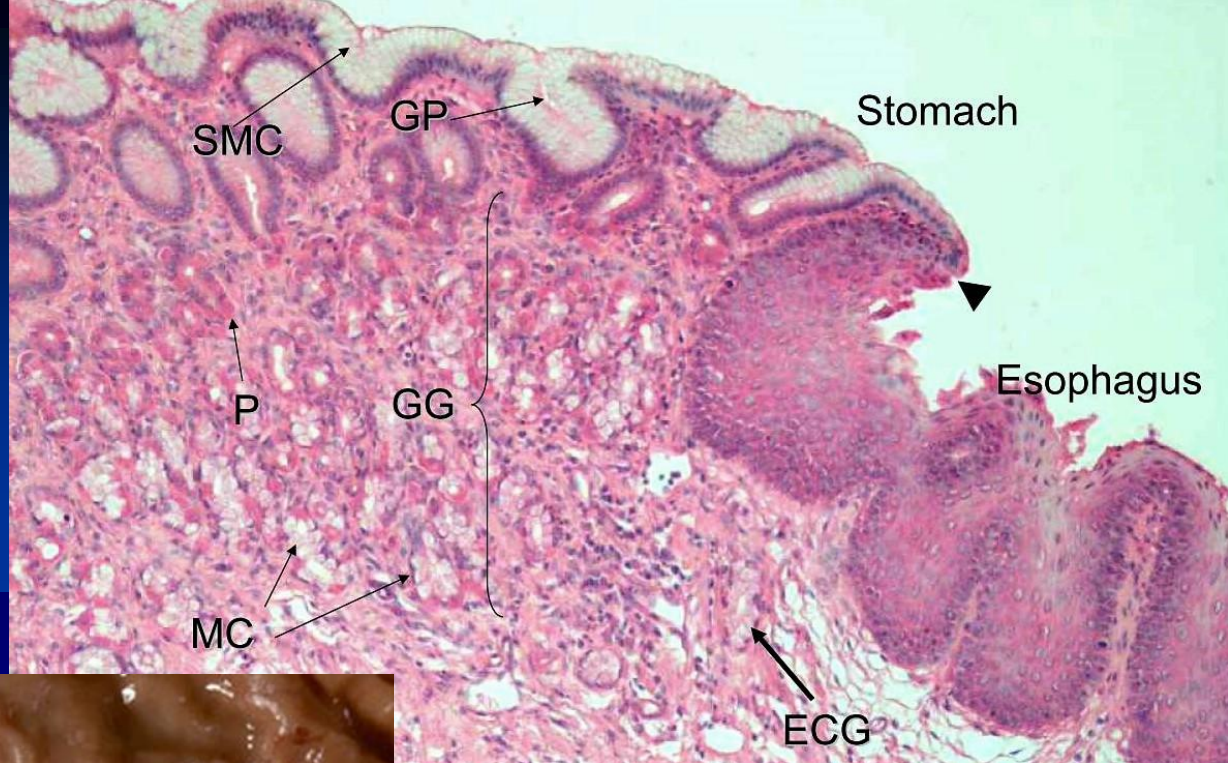
Source: Anthony L. Mescher: Junqueira's Basic Histology, 14th Edition.
www.accessmedicine.com
Copyright © McGraw-Hill Education. All rights reserved.

Βλεννογόνος οισοφάγου

Μη κερατινοποιούμενο πολύστιβο πλακώδες επιθήλιο

Γαστρο-οισοφαγική συμβολή

Ετεροτοπία

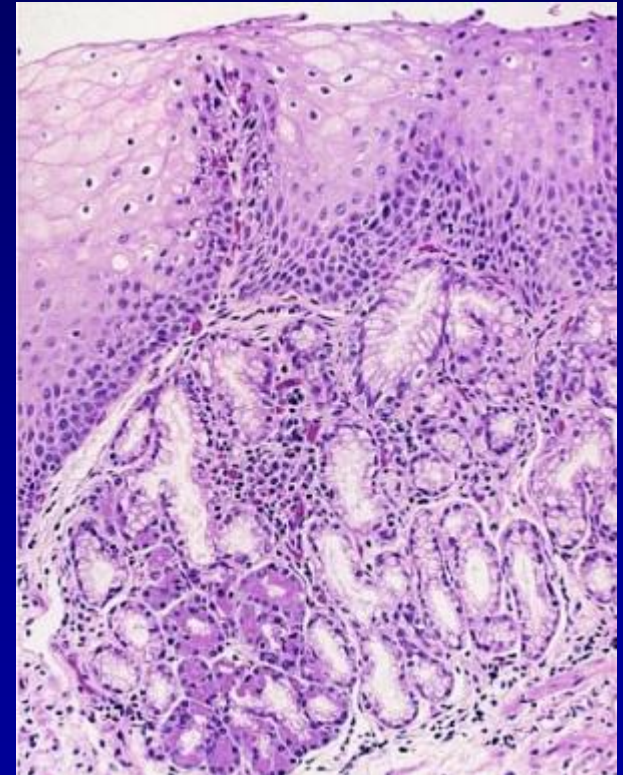
■ Γαστρικός ιστός

- Αδένες από την καρδιακή μοίρα του στομάχου
- Αδένες του θόλου

■ Παγκρεατικός ιστός

- Νησίδια Langerhans
- Παγκρεατικές κυψελίδες

■ Σμηγματογόνοι αδένες

Εκκολπώματα

Περίγραπτες σακοειδείς προβολές του οισοφαγικού τοιχώματος

1. Λόγω πίεσης (ψευδή)

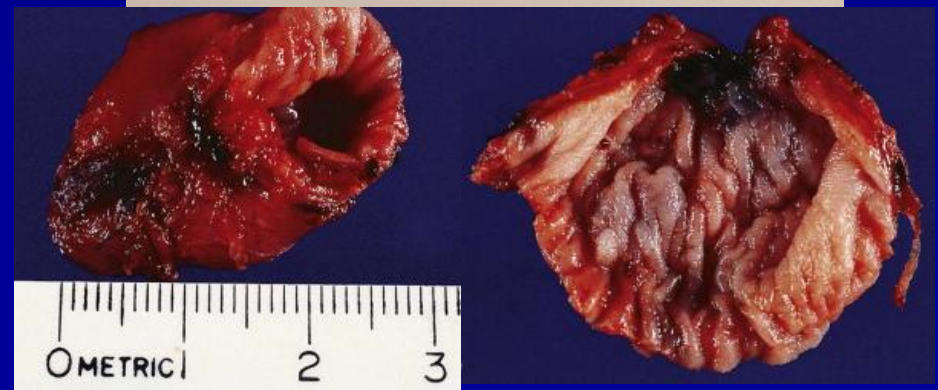
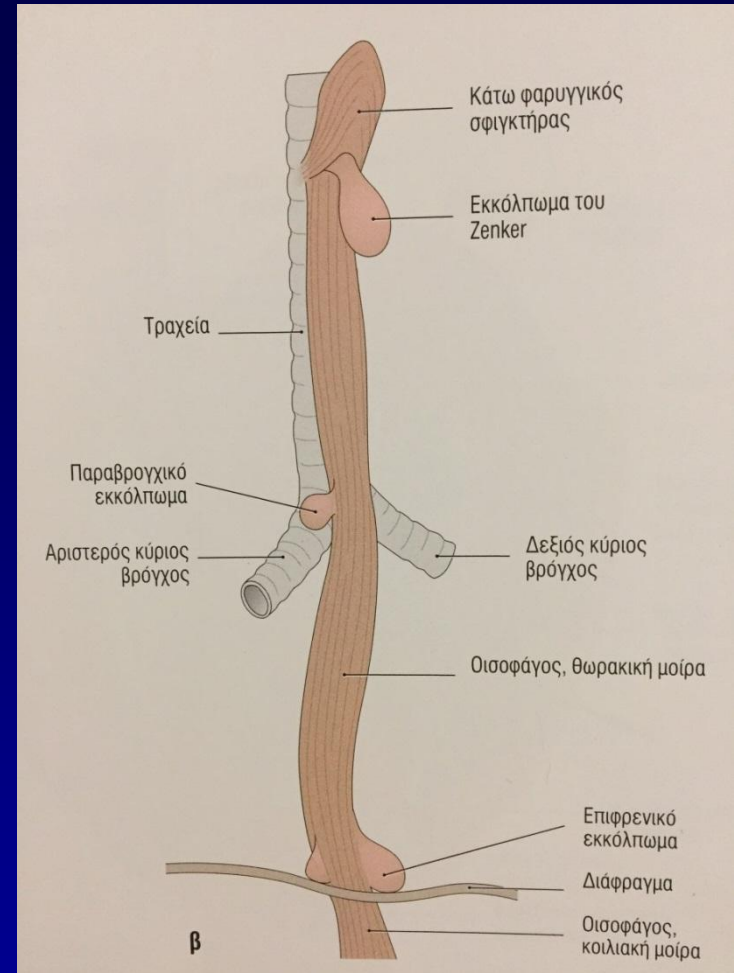
- **Zenker** :συμβολή φάρυγγα-οισοφάγου
- **Επιφρενικά**: πάνω από το διάφραγμα

2. Λόγω έλξης (γνήσια)

- Στο ύψος της πύλης του πνεύμονα (TB)
- Φλεγμονές μεσοθωρακίου

Επιπλοκές (απόφραξη, πνευμονία, απόστημα)

Προδιάθεση για Ca

Αχαλασία

Διαταραχή της κινητικότητας με απώλεια της περισταλσης, κατώτερο τμήμα μόνιμη σύσπαση.

Σχεδόν πλήρης **απώλεια γαγγλιακών κυττάρων** του μυεντερικού πλέγματος **στο κάτω 1/3 οισοφάγου**

- Αντικατάσταση από κολλαγόνο
- Φλεγμονώδης διήθηση από CD3+ CD 8+ κύτταρα
- Προδιάθεση για Ca (SCC και άλλοι τύποι)

Φλεγμονές του οισοφάγου

- Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση
- Λοιμώδη αίτια
- Ηωσινοφιλική οισοφαγίτιδα
- Ελκωτική οισοφαγίτιδα (π.χ. Φάρμακα, χημειοθεραπεία, ακτινοβολίες, νόσος Crohn)

Οισοφαγίτιδα από παλινδρόμηση

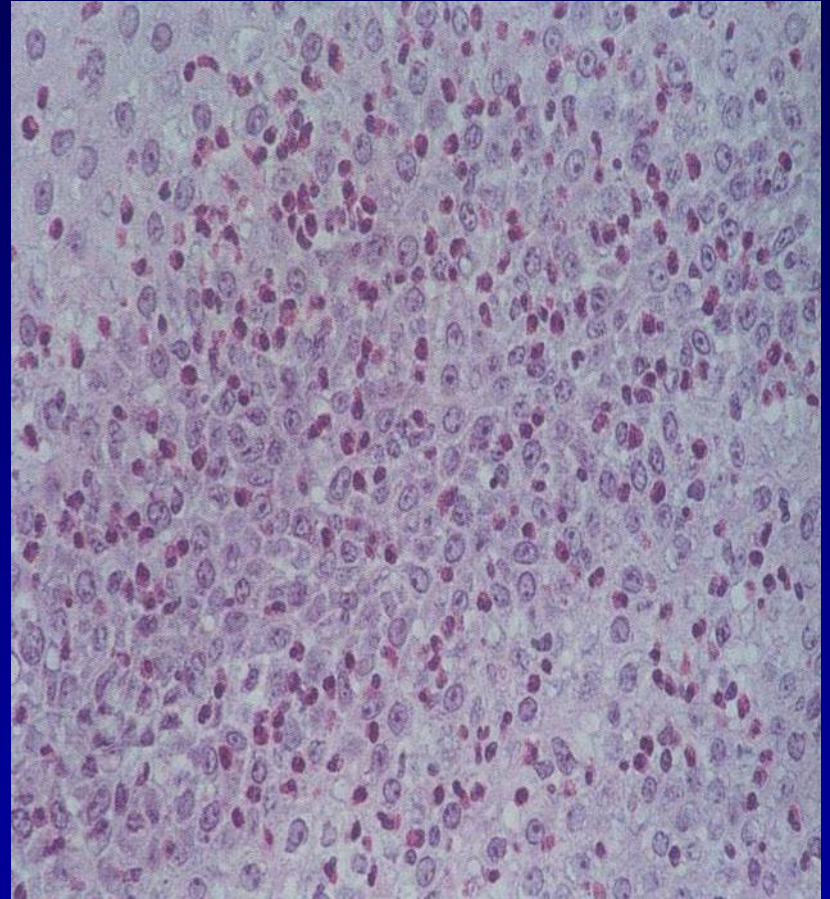
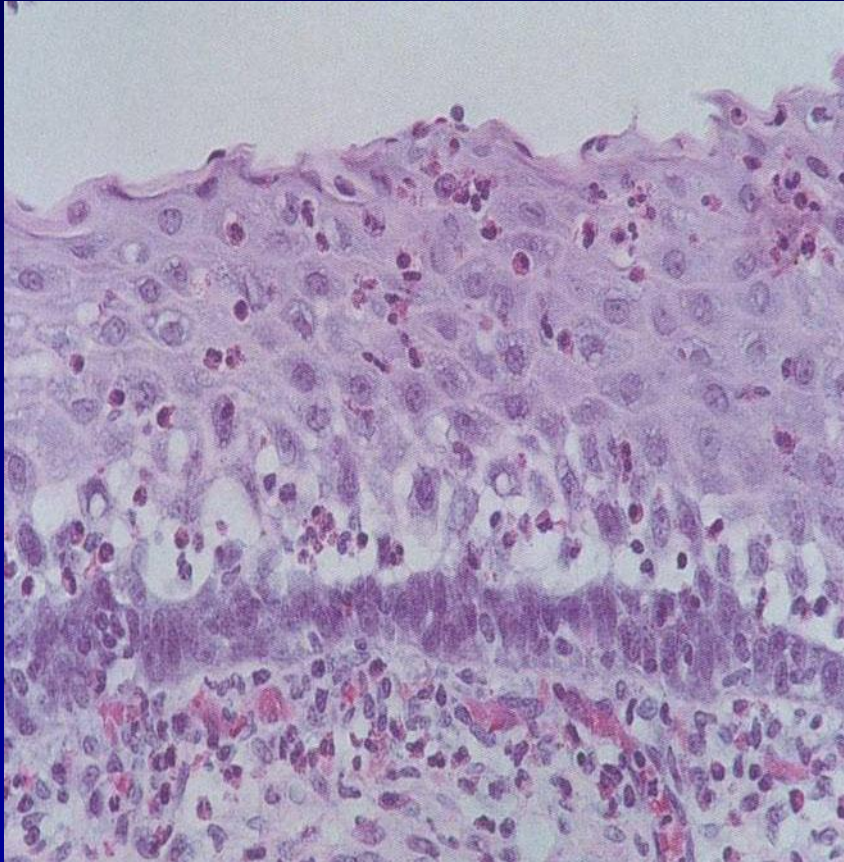
- Συνήθη αίτια:
 - Ολισθαίνουσα διαφραγματικήλη
 - Σύνδρομο Zollinger Ellison
 - Σκληρόδερμα
- Συμπτώματα
 - Αναγωγές, καύσος, άλγος, δυσφαγία
- Μακροσκοπικά:
 - υπεραιμία του βλεννογόνου, εστιακή αιμορραγία

Οισοφαγίτιδα από παλινδρόμηση

Ιστολογικά χαρακτηριστικά

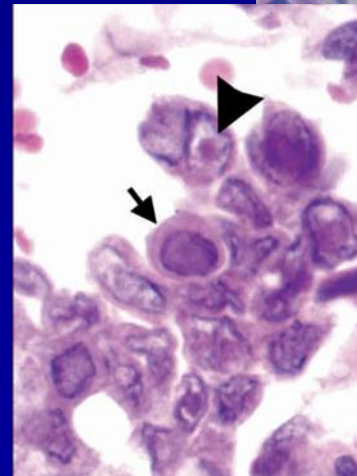
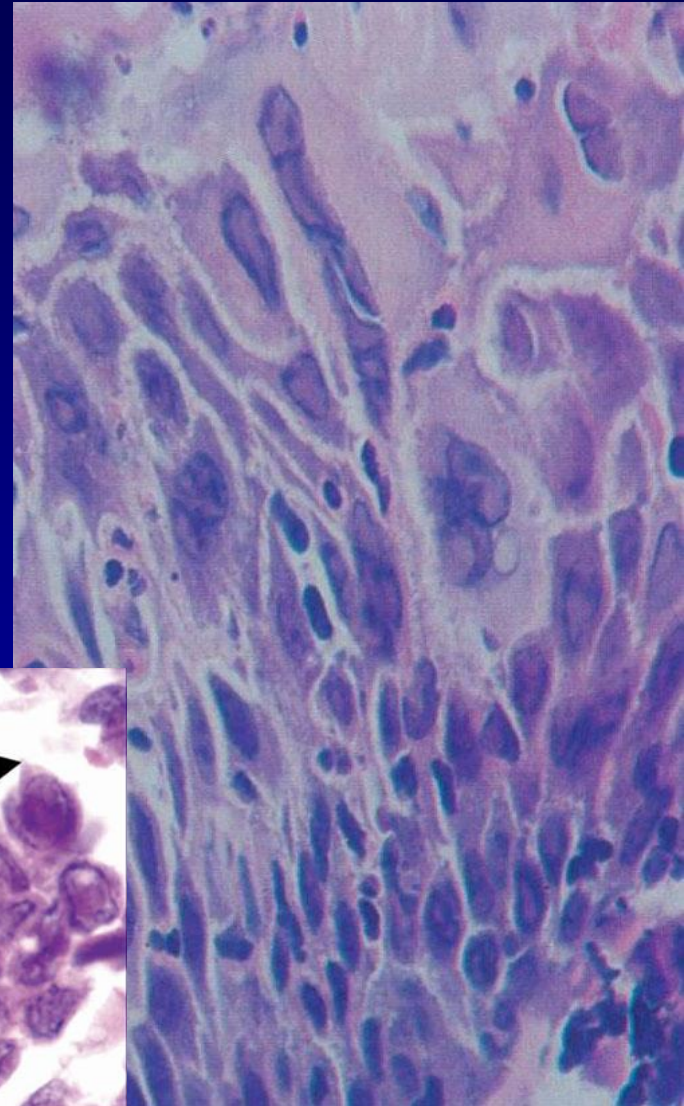
- Υπερπλασία επιθηλίου
 - υπερπλασία βασικών κυττάρων
- Διήθηση από φλεγμονώδη κύτταρα
 - ουδετερόφιλα και ηωσινόφιλα
- Διατεταμένα και συμπεφορημένα αγγεία ψηλά στις επιμηκυσμένες θηλές μέσα στο επιθήλιο
- Ενεργά T λεμφοκύτταρα με ανώμαλο πυρήνα
- Μερικές φορές εστιακή νέκρωση
- Επιπλοκές: εξέλκωση, στένωση

Οισοφαγίτιδα από παλινδρόμηση

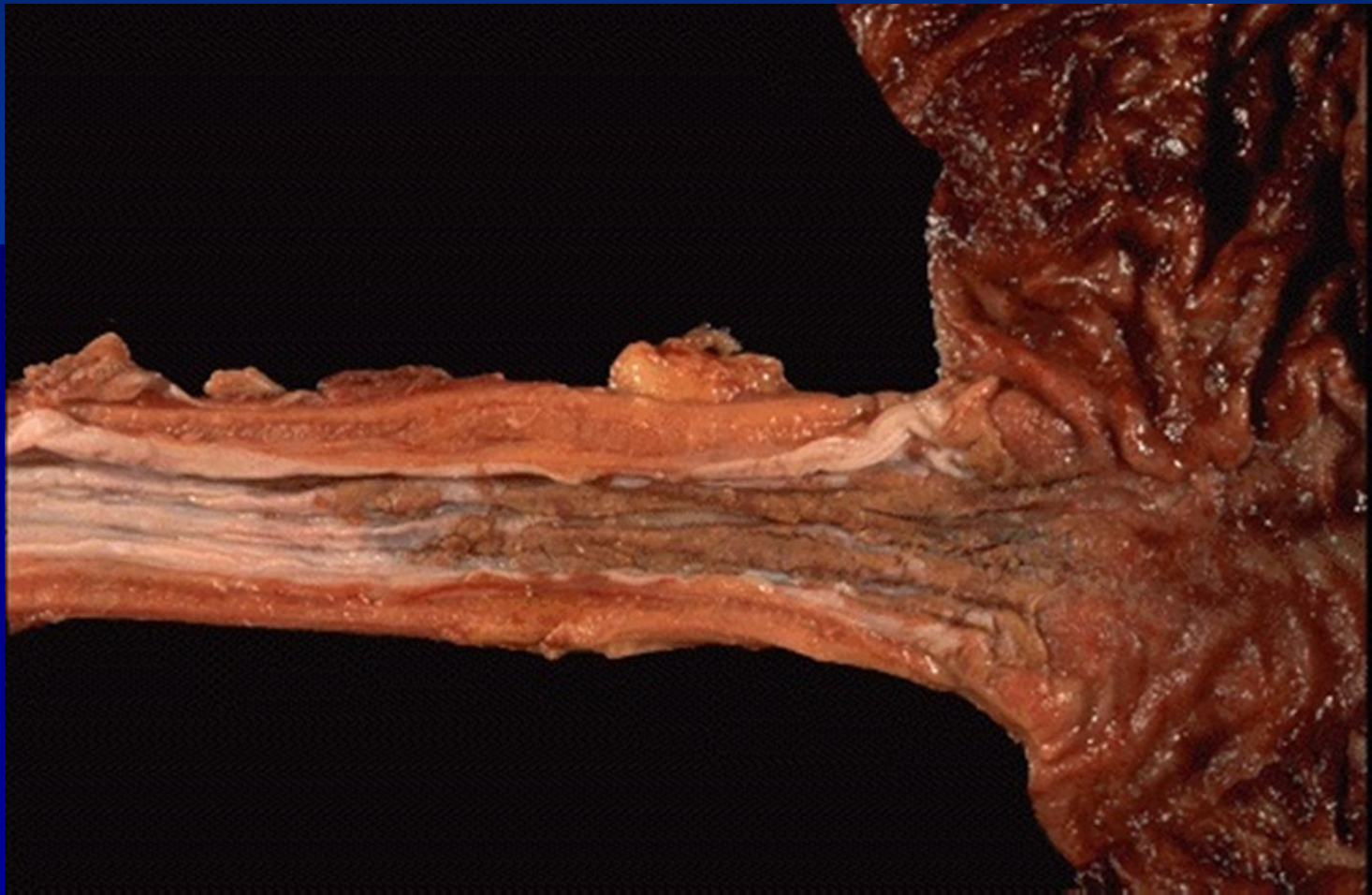

Οισοφαγίτιδες Ιός Απλού Έρπητα

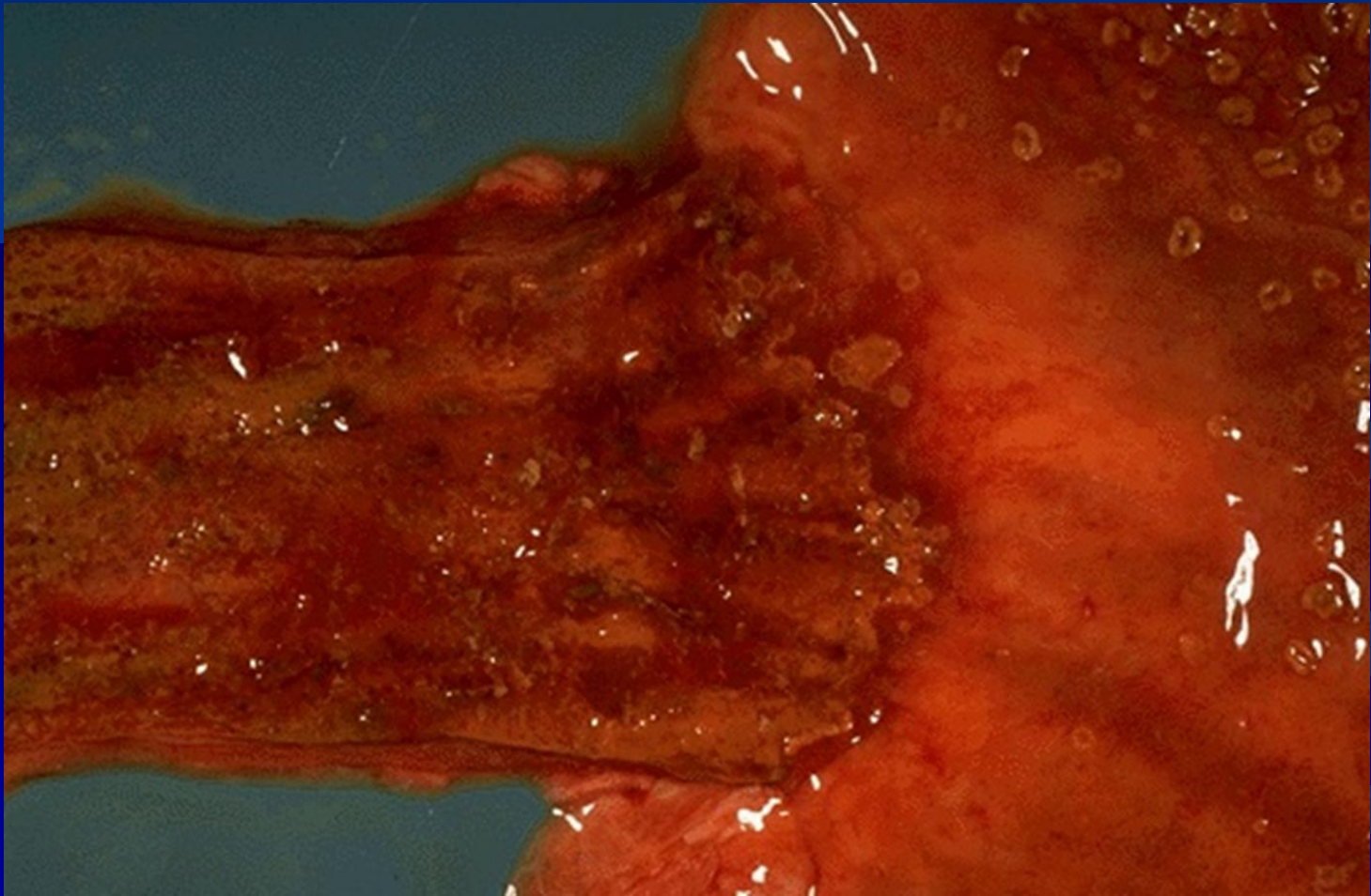
- σε ανοσοκατεσταλμένους
- Συμπτώματα: πόνος, οδυνοφαγία
- Σε ενδοσκόπηση “volcano ulcers”
- Ιστολογικά:
 - Πολυπύρρηνα επιθηλιακά κύτταρα
 - μονοπύρρηνα CD68 + με συμπιεσμένο πυρήνα
 - εξέλκωση
 - **cowdry type A ηωσινόφιλα πυρηνικά έγκλειστα**

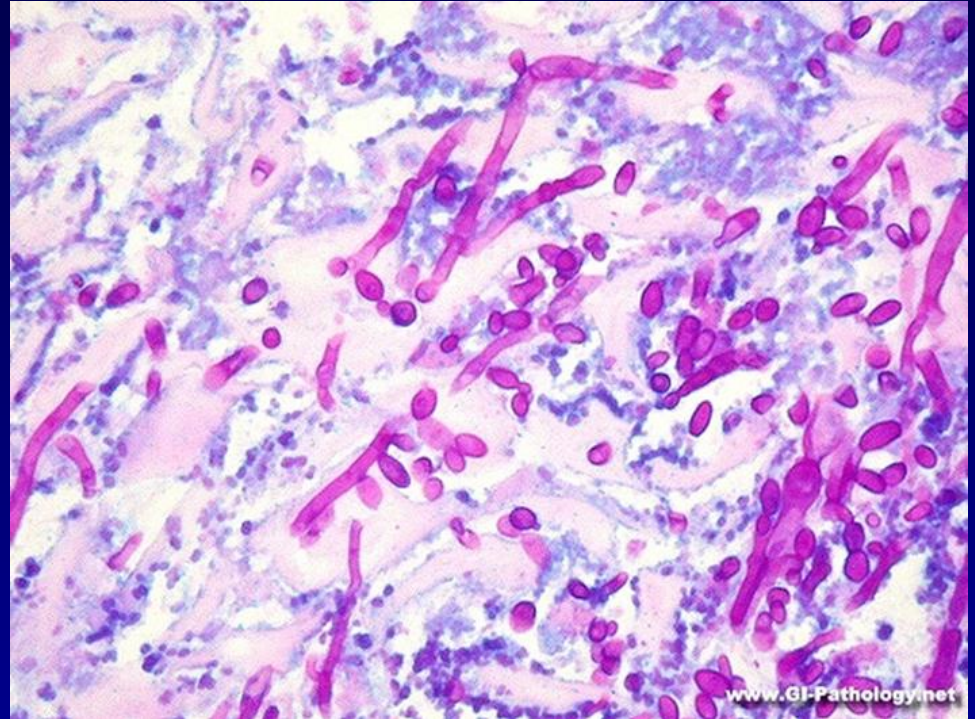
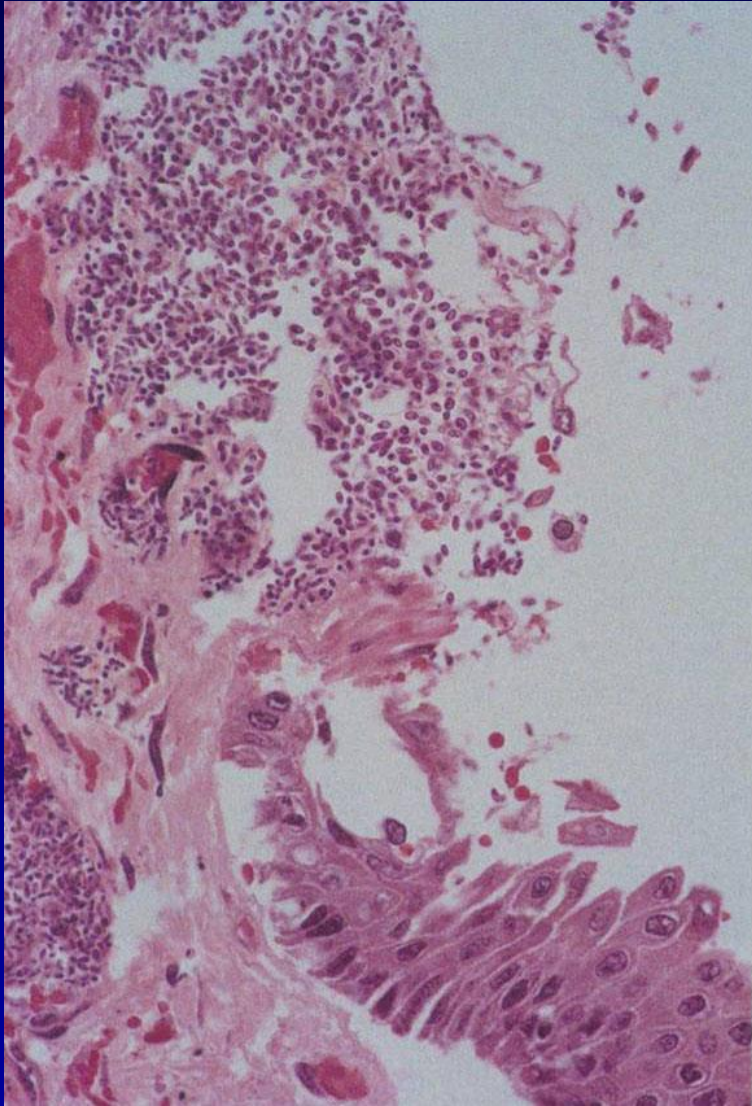
Οισοφαγίτιδα από ιό του Έρπη

Μυκητιασική οισοφαγίτιδα (*Candida albicans*)

Οισοφαγίτιδα από Candida

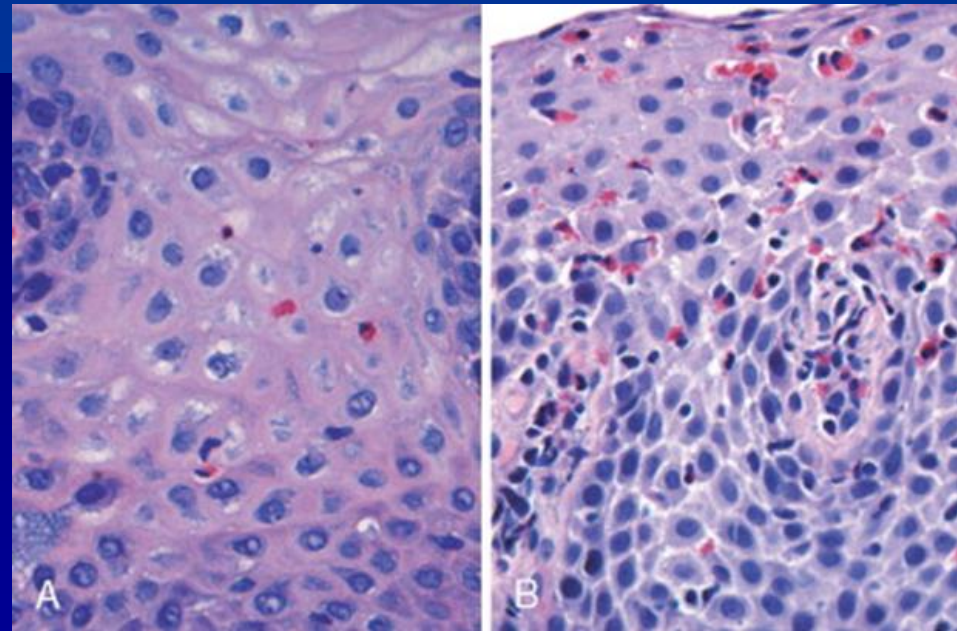
Αναγνωρίζονται σπόρια και υφές

Οισοφαγίτιδες

- CMV τυπικά μεγάλα κύτταρα με βασεόφιλο κυτταρόπλασμα και **βασεόφιλα πυρηνικά έγκλειστα**
- AIDS σχετιζόμενη χρόνια οισοφαγίτις
- Crohn's
- Ιδιοπαθής ηωσινοφιλική οισοφαγίτιδα (>20 ηωσινόφιλα/οπΧ40)

Ηωσινοφιλική οισοφαγίτιδα

- παιδιά, συχνά με αλλεργικές καταστάσεις
- ♂ > ♀
- Δυσφαγία
- Αλλοιώσεις σε όλο το μήκος του οισοφάγου
- Ενδοσκοπική εικόνα: Trachealization of esophagus (Feline esophagus)
- > 20 ηωσινόφιλα/HPF

Οισοφάγος Barrett

Αντικατάσταση του φυσιολογικού πλακώδους επιθηλίου του οισοφάγου από μεταπλαστικό κυλινδρικό επιθήλιο εντερικού τύπου.

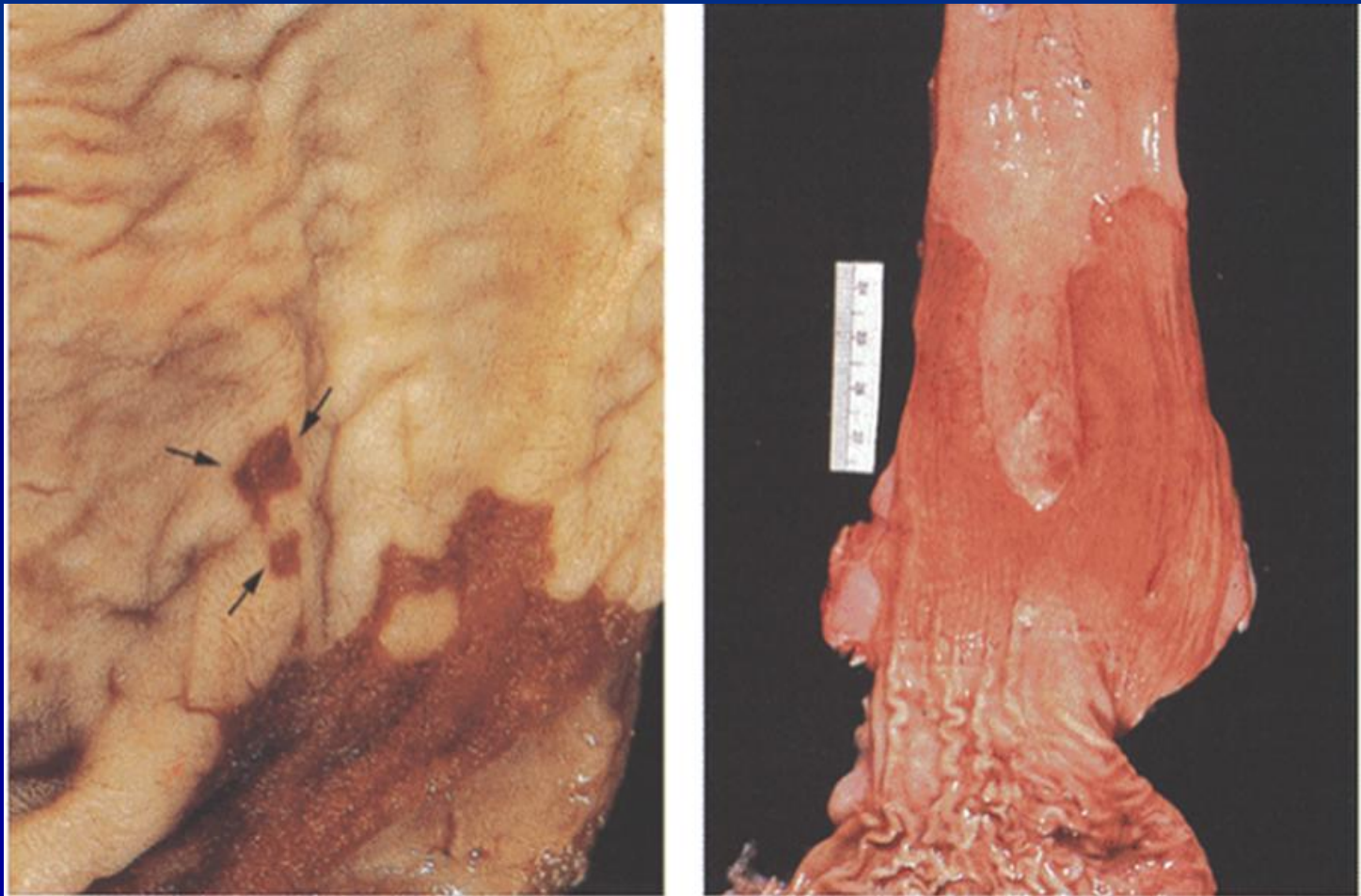
Παρουσία εξειδικευμένου κυλινδρικού επιθηλίου στο κάτω 1/3 του οισοφάγου & καλυκοειδή κύτταρα.

- Αιτία
 - ΓΟΣ
 - χημειοθεραπεία
- Περιγεγραμμένη περιοχή σε γλωσσίδες ή νησίδια ή μικροθηλώδη επιφάνεια
- Προκαρκινωματώδης αλλοίωση
- Διάγνωση Barrett: καλυκοειδή κύτταρα & «πολλαπλές βιοψίες σε πολλαπλά επίπεδα».

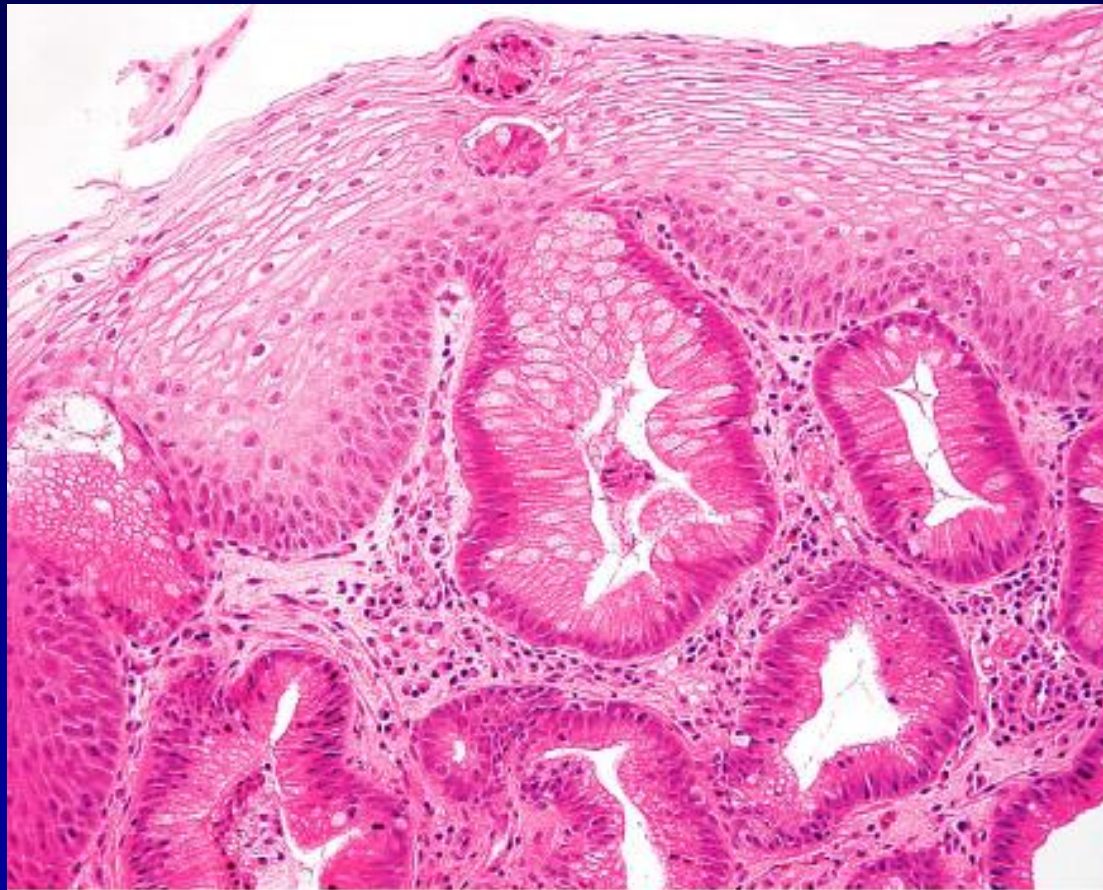
Barrett esophagus.

A: Islands of red-brown Barrett epithelium surrounded by white-gray squamous mucosa (arrows).

B: Circumferential Barrett esophagus. In contrast to the island-type Barrett esophagus, the circumferential type completely surrounds the esophageal mucosa, although there may be tongues of squamous epithelium extending into it.

Οισοφάγος Barrett

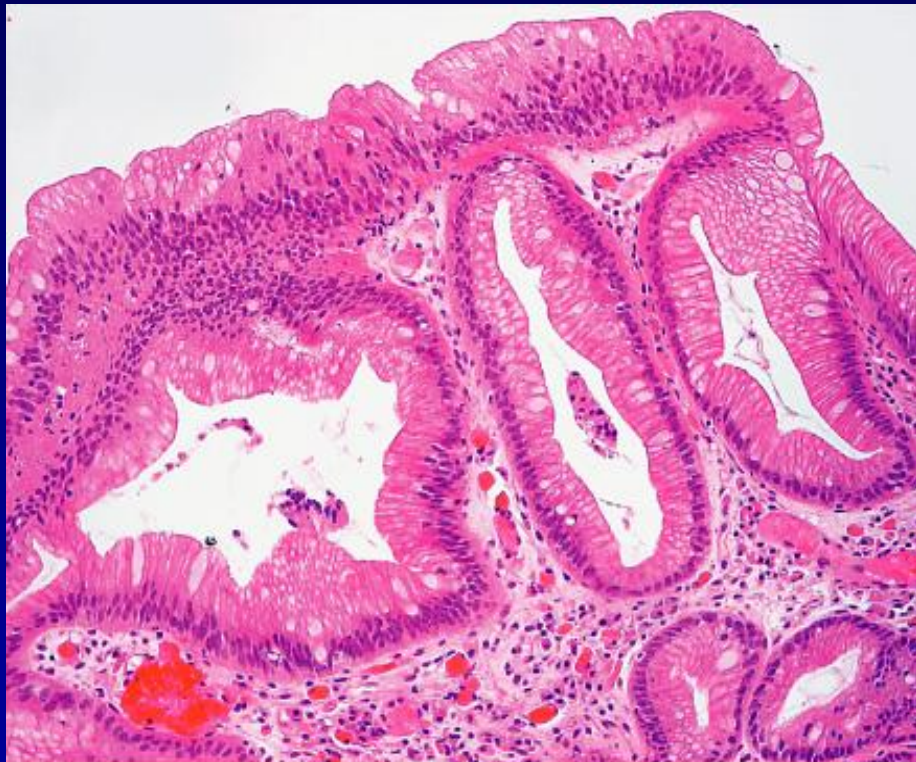

© Elsevier Inc 2004 Rosai and Ackerman's Surgical Pathology 9e

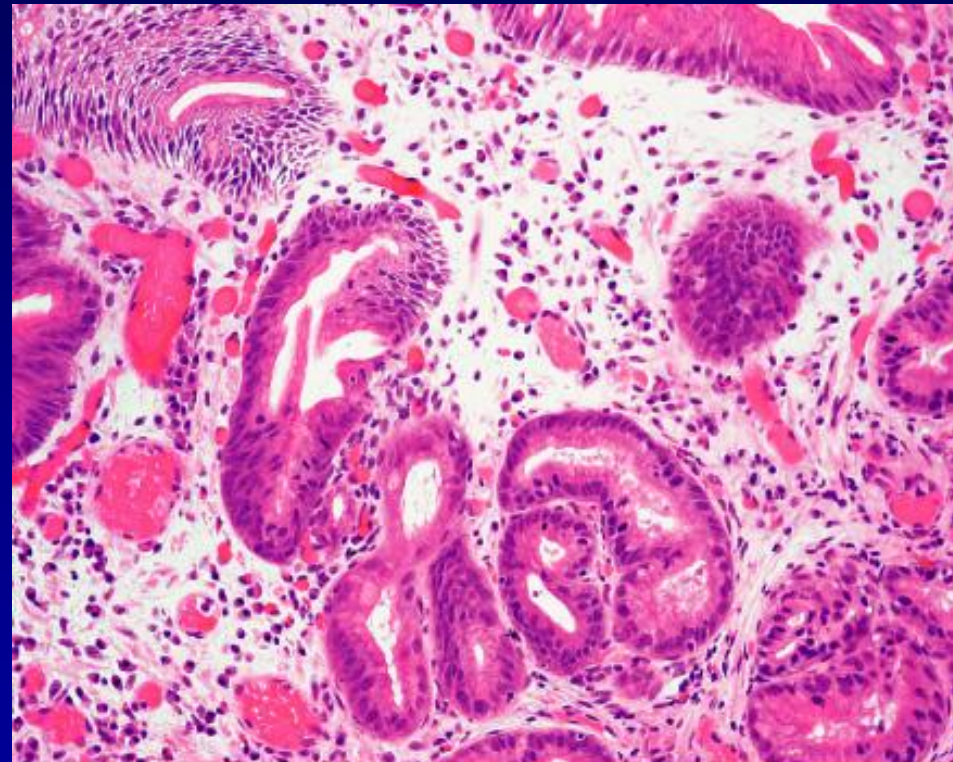
Οισοφάγος Barrett και δυσπλασία

- Ιστολογικά χαρακτηριστικά που αξιολογούνται
 - **ωρίμανση επιθηλίου προς την επιφάνεια**
 - **διαταραχή αρχιτεκτονικής**
 - ✓ διακλαδισμένα συρρέοντα αδένια
 - ✓ Ανώμαλο σχήμα
 - ✓ Θηλώδη διαμόρφωση επιφανειακού βλεννογόνου
 - **κυτταρολογικές αλλοιώσεις**
 - ✓ Ποικιλομορφία
 - ✓ Μεγάλος και υπερχρωματικός πυρήνας
 - ✓ Κυτταροπλασματική βασεοφιλία
 - ✓ Στοιβάδωση πυρήνων
 - **φλεγμονή, διαβρώσεις, έλκη**

Οισοφάγος Barrett χωρίς δυσπλασία

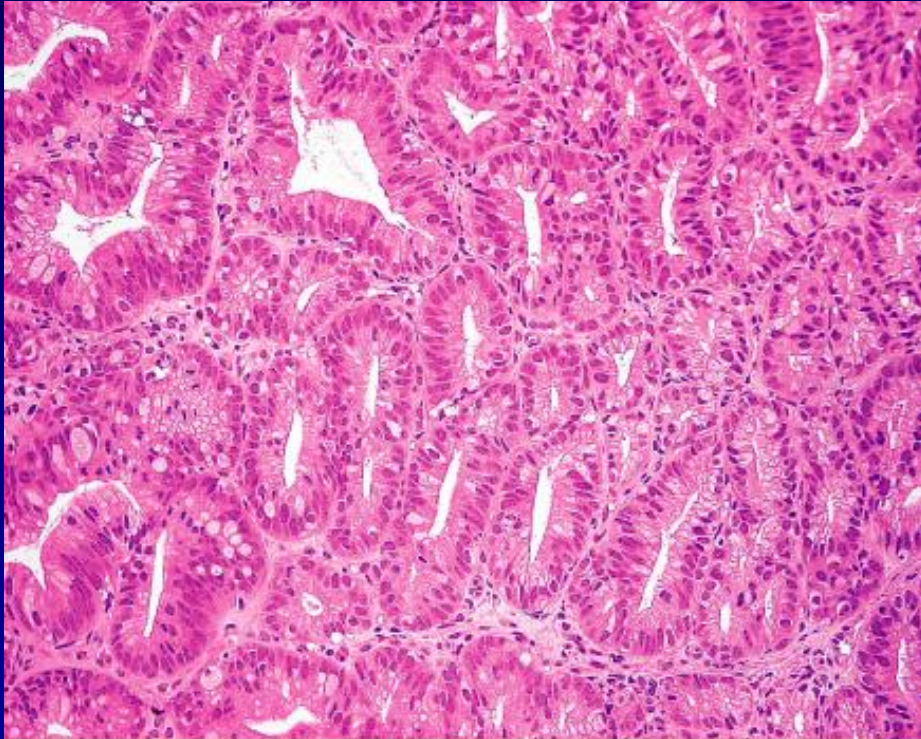

© Elsevier Inc 2004 Rosai and Ackerman's Surgical Pathology 9e

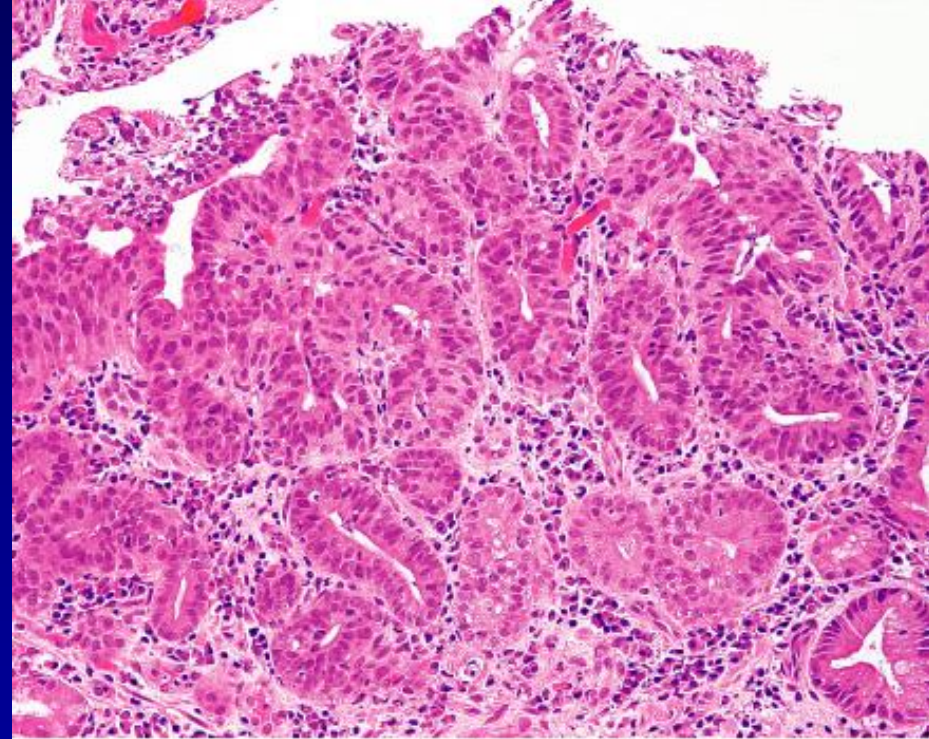

© Elsevier Inc 2004 Rosai and Ackerman's Surgical Pathology 9e

Οισοφάγος Barrett και δυσπλασία

© Elsevier Inc 2004 Rosai and Ackerman's Surgical Pathology 9e

© Elsevier Inc 2004 Rosai and Ackerman's Surgical Pathology 9e

ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΟΙΣΟΦΑΓΙΚΩΝ ΟΓΚΩΝ κατά WHO

Επιθηλιακά νεοπλάσματα

Θήλωμα

Ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία

Του πλακώδους επιθηλίου

Του αδενικού επιθηλίου

Καρκίνωμα

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα (συνήθης τύπος και οι κατωτέρω υποτύποι:)

Ακροχορδονώδες (ακανθοκυτταρικό) καρκίνωμα

Βασικοκυτταροειδές ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα

Ατρακτοκυτταρικό (ακανθοκυτταρικό) καρκίνωμα

Αδενοκαρκίνωμα

Αδενοπλακώδες καρκίνωμα

Βλεννοεπιδερμοειδές καρκίνωμα

Αδενοειδές κυστικό καρκίνωμα

Μικροκυτταρικό καρκίνωμα

Αδιαφοροποίητο καρκίνωμα

Άλλα

Καρκινοειδές

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα

- Κακοήθης επιθηλιακός όγκος με πλακώδη διαφοροποίηση που χαρακτηρίζεται ιστολογικά από κύτταρα που μοιάζουν με κερατινοκύτταρα με μεσοκυττάρια γέφυρες και / ή κερατινοποίηση.
- Εντόπιση
 - ✓ Κυρίως κάτω και μέσο 1/3 (80-90%)
 - ✓ άνω 1/3 στο 10-15%
- Επίπτωση 6-7η δεκαετία, Α>Γ:5/1
- Συμπτώματα
 - ✓ απώλεια βάρους
 - ✓ δυσφαγία
 - ✓ άλγος οπισθοστερνικό ή επιγαστρικό
 - ✓ αναγωγές
 - ✓ κόπωση

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα

Διατροφικοί παράγοντες

- ✓ Κατανάλωση οινοπνεύματος και/ή καπνού, θερμών ποτών, ερεθιστικών τροφών, καυστικών ουσιών
- ✓ κακή διατροφή

Λοιμώδεις παράγοντες

- ✓ Παρουσία HPV (στελέχη 6, 11, 16, 18, 30)
- ✓ Παρουσία μυκήτων (*fusarium*, *Aspergillus* κ.ά.)

Προκαρκινικές καταστάσεις

- ✓ Στενωτικές αλλοιώσεις
- ✓ Αχαλασία
- ✓ Σύνδρομο Plummer-Vinson
- ✓ Κοιλιοκάκη
- ✓ Τύλωση (παλαμοπελματιαία κεράτωση)
- ✓ Ακτινοβολία
- ✓ Οισοφαγίτιδα

Γενετικοί παράγοντες

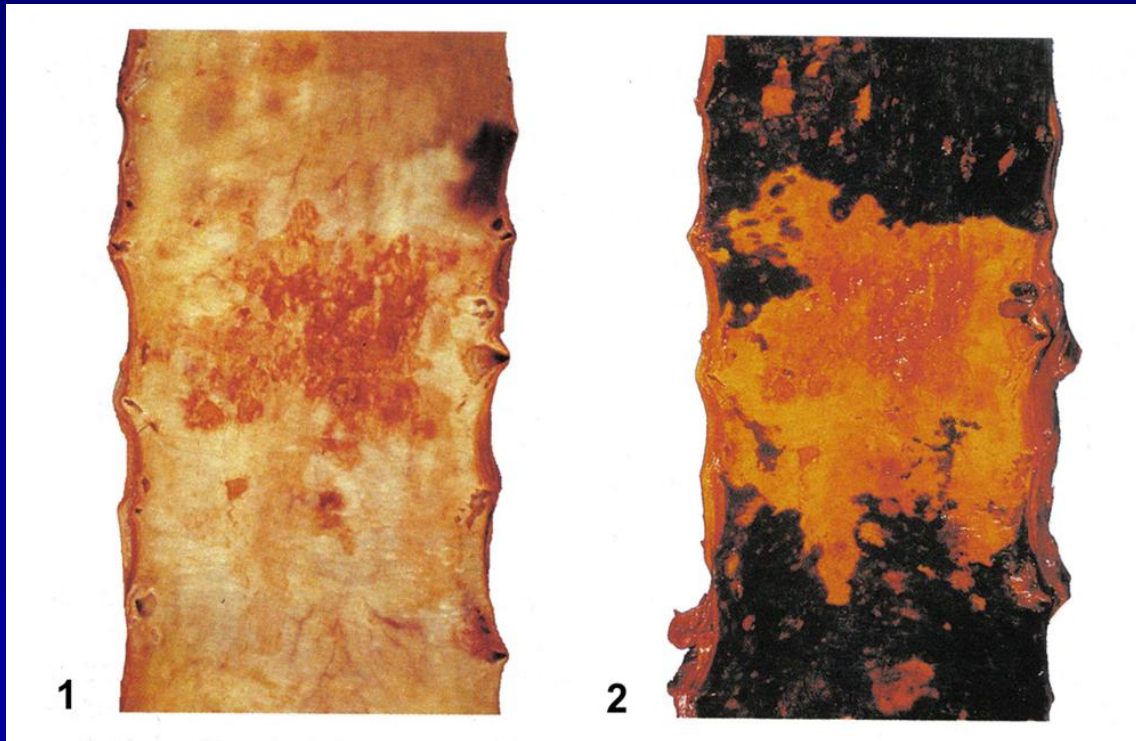
Επιφανειακό ΑΚΚ του Οισοφάγου

Ορισμός

το ΑΚΚ που περιορίζεται στον βλεννογόνο ή στον υποβλεννογόνιο, ανεξάρτητα από την παρουσία ή απουσία λεμφαδενικών μεταστάσεων.

Ενδοσκοπική και Μακροσκοπική Εικόνα

- I πολυποειδής
- II δίκην πλάκας επηρμένης, επίπεδος
- III μικρή κοίλανση ή έλκος.

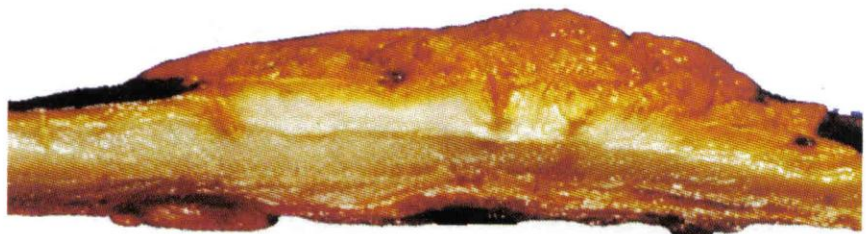
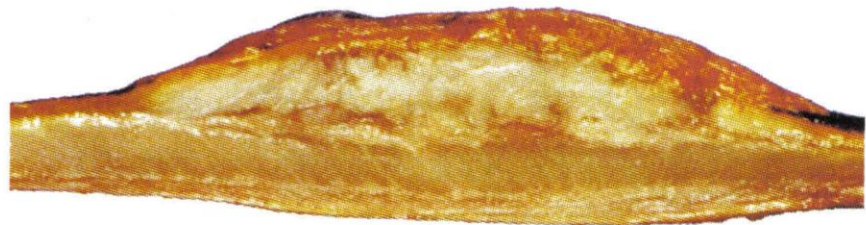
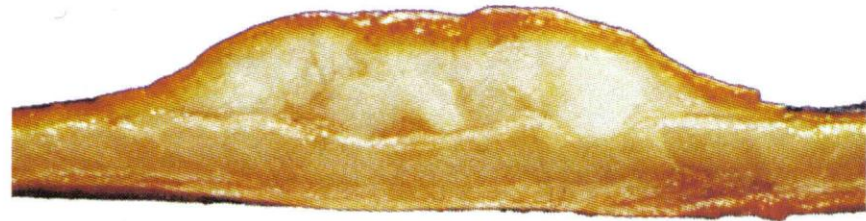

Μακροσκοπικές εικόνες
ακανθοκυτταρικού
καρκινώματος:

1. Επίπεδος επιφανειακός
τύπος.
2. Χρώση του ίδιου
χειρουργικού
παρασκευάσματος με
Lugol

3

4

3. Πολυποειδής τύπος ΑΚΚ

4. Επιμήκεις τομές του ίδιου καρκινώματος

Διηθητικό ΑΚΚ του Οισοφάγου

Μακροσκοπικά ευρήματα

- **Προβάλλοντες - εξωφυτικοί όγκοι (60%)**
- **Ελκωτικοί όγκοι (25%)**
- **Ενδοδιηθητικοί όγκοι (15%)**
Σπανίως, διάχυτο πρότυπο ανάπτυξης, τύπου πλαστικής λινίτιδος.

5

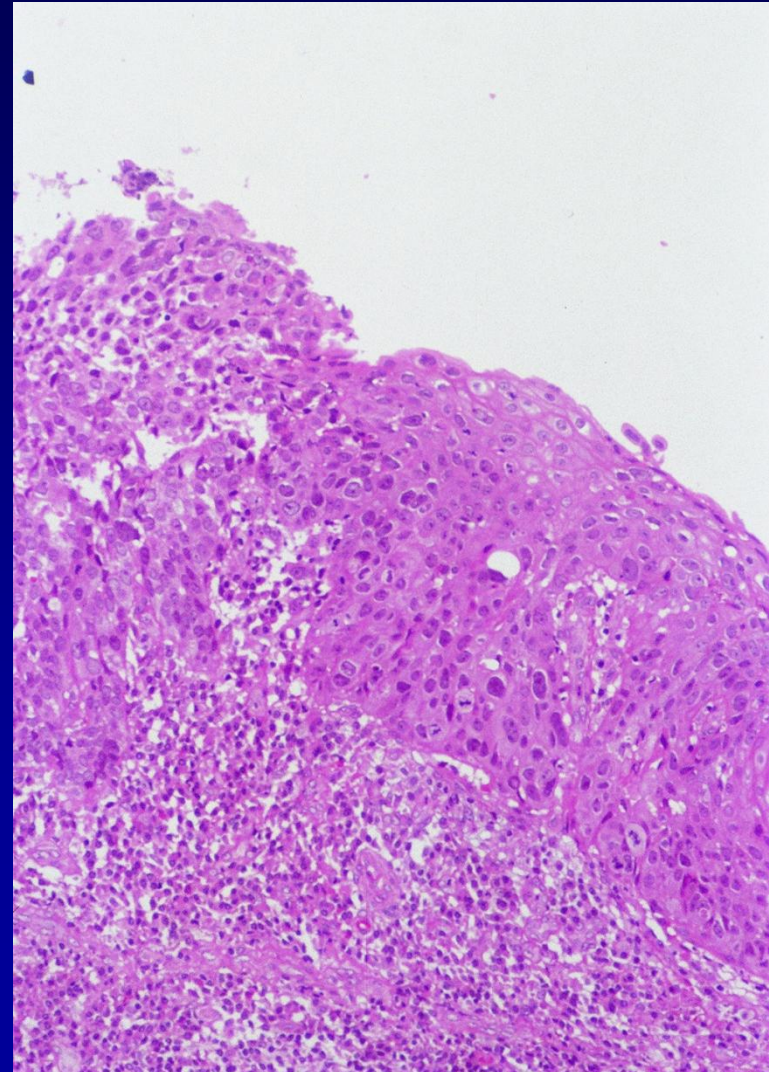
6

5. Δηθητικό εξωφυτικό ΑΑΚ

6. Επιμήκεις τομές του ίδιου καρκινώματος

Προκαρκινικές καταστάσεις

- **Ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία**
 - ✓ διαταραχή αρχιτεκτονικής
 - ✓ ανώμαλος υπερχρωματικός πυρήνας
 - ✓ ανώμαλες μιτώσεις
 - ✓ η/κ αναλογία αυξημένη
- low grade (<1/2 επιθηλίου)
high grade (>1/2 επιθηλίου)

Υψηλόβαθμη ενδοεπιθηλιακή νεοπλασία

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα

- Καλής διαφοροποίησης

Μεγάλο ποσοστό διαφοροποιημένων πλακωδών κυττάρων μικρό ποσοστό βασικών κυττάρων στην περιφέρεια

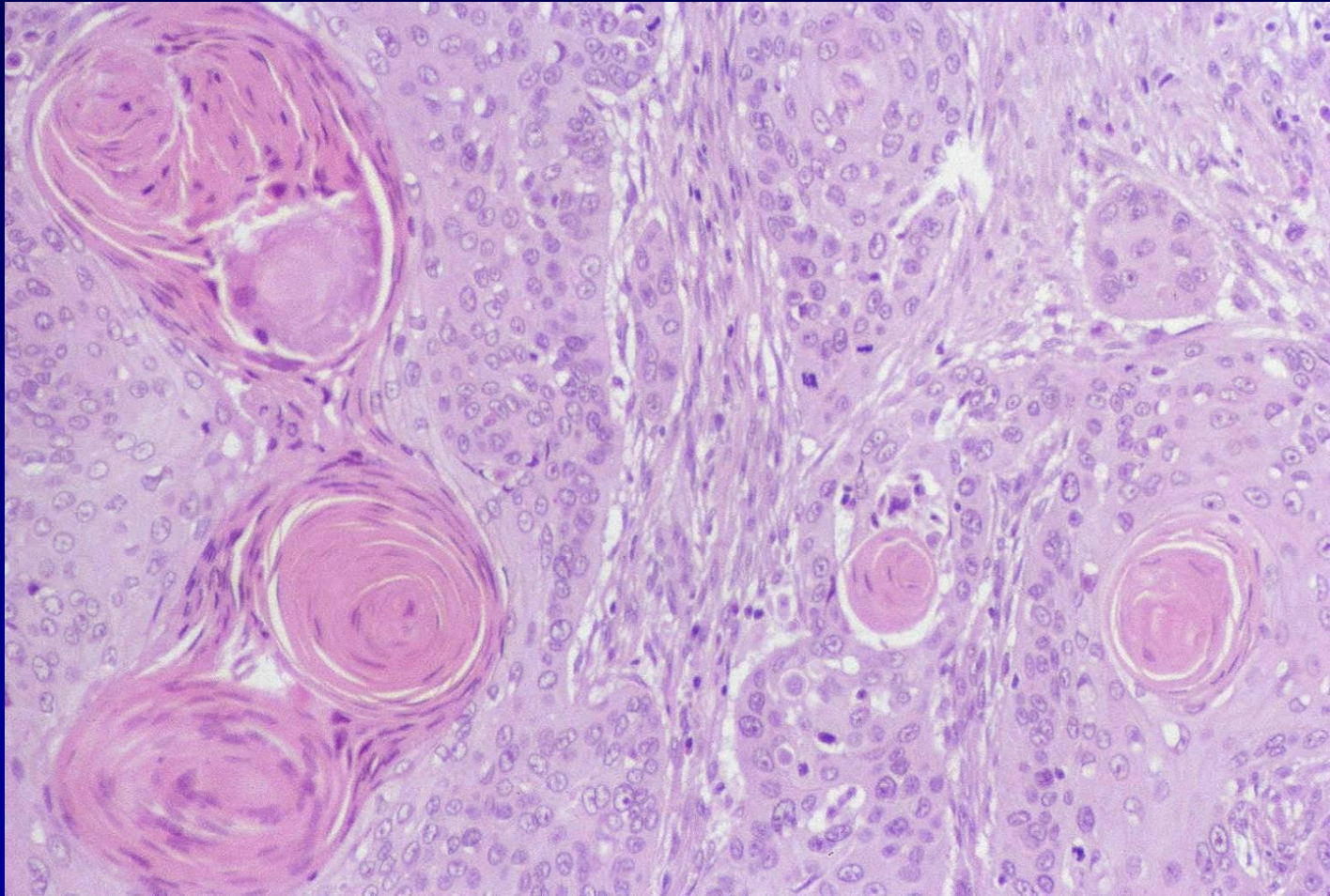
- Μέτριας διαφοροποίησης

- Χαμηλής διαφοροποίησης

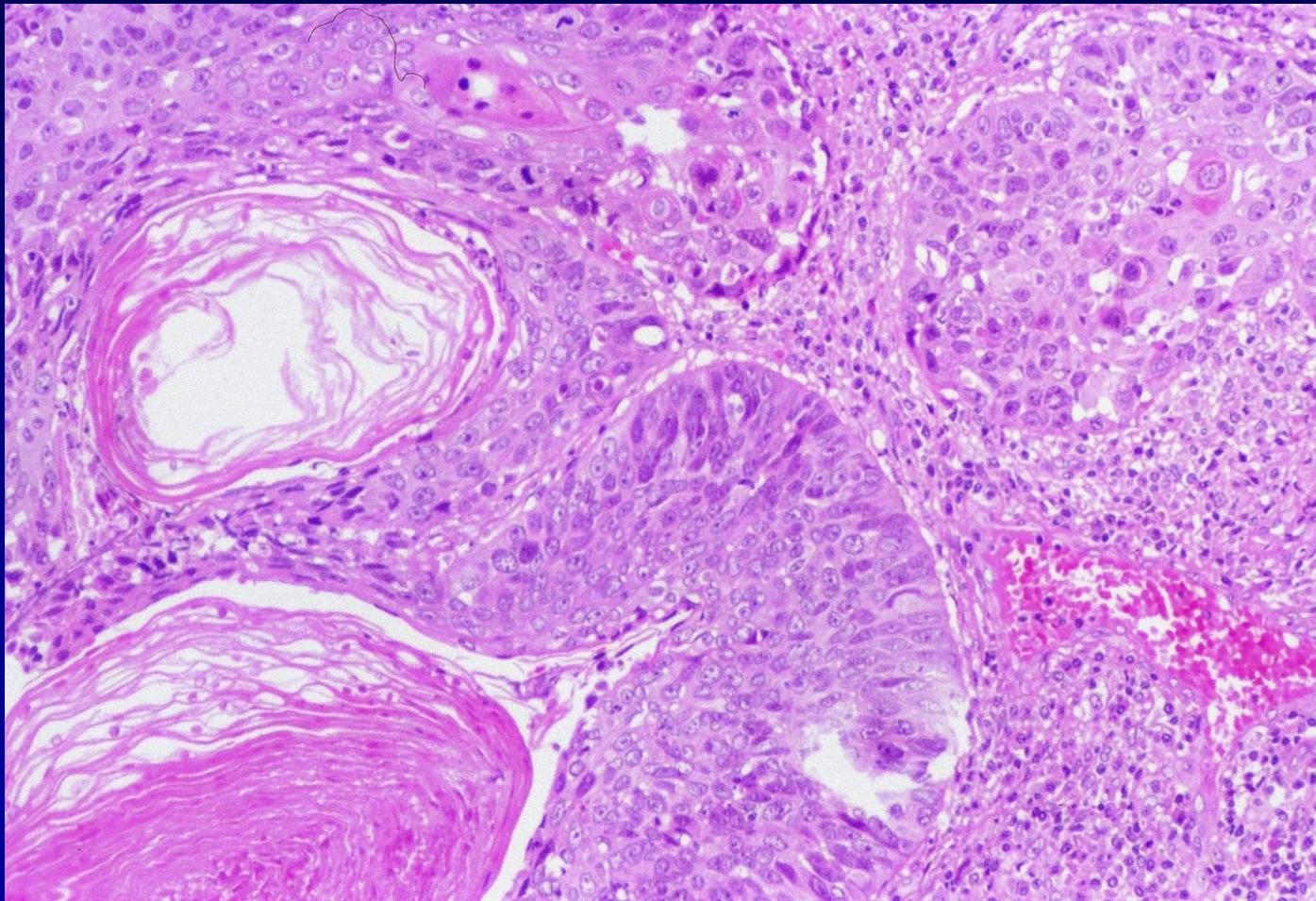
- Αδιαφοροποίητο

Ανοσοιστοχημεία και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο
CK7- CK20- CK34BE12+ CD56-

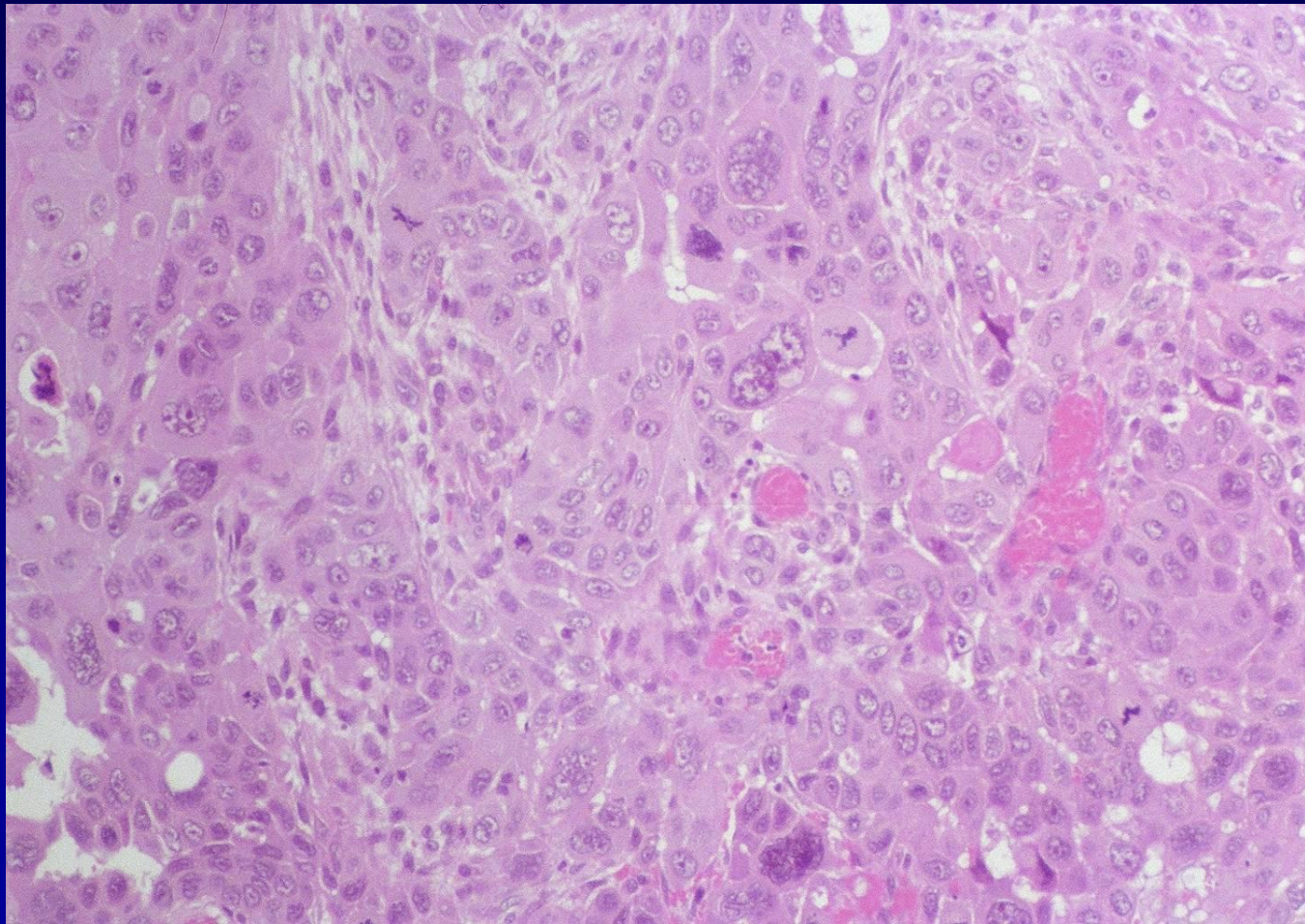
Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα καλής διαφοροποίησης

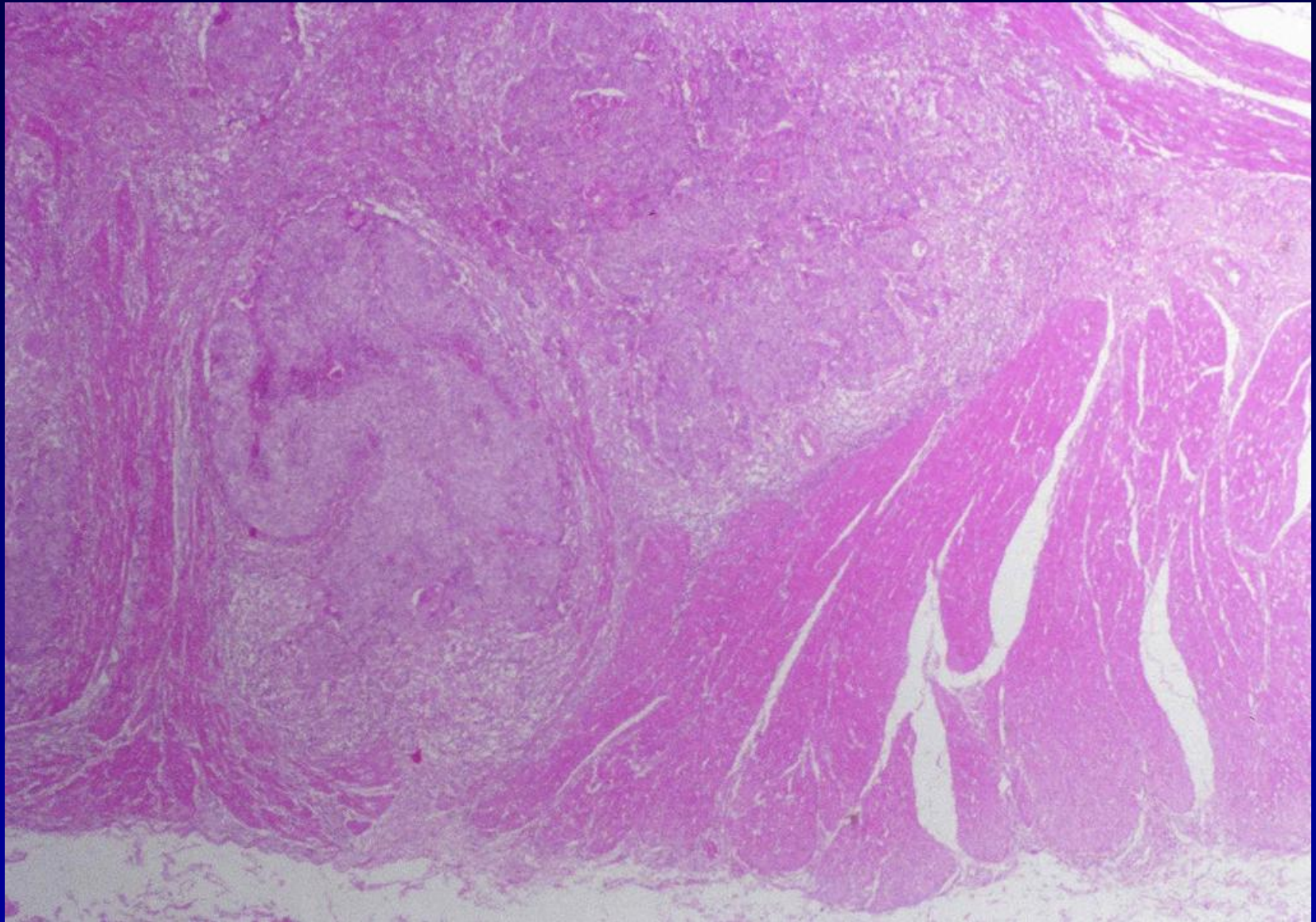

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα μέτριας διαφοροποίησης

Ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα χαμηλής διαφοροποίησης

ΑΚΚ με διήθηση του μυϊκού χιτώνα

Πρόγνωση

νόσος υψηλής κακοηθείας

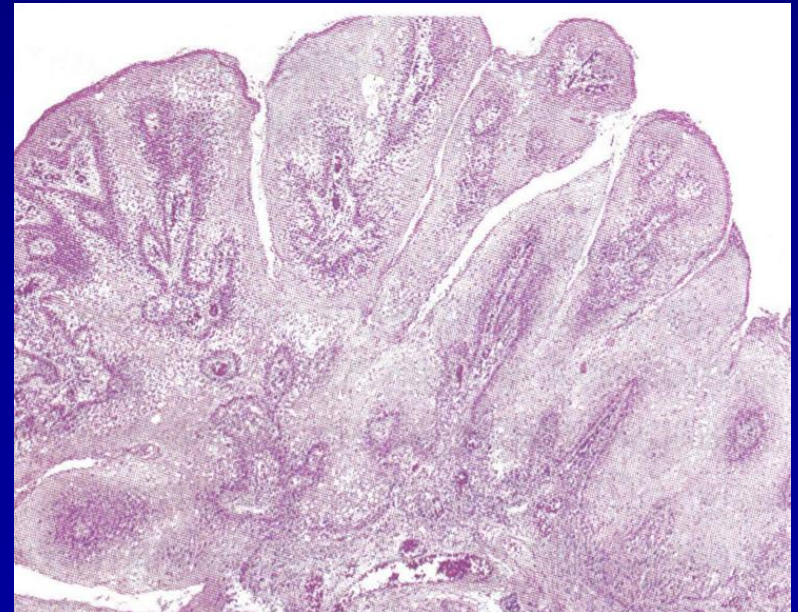
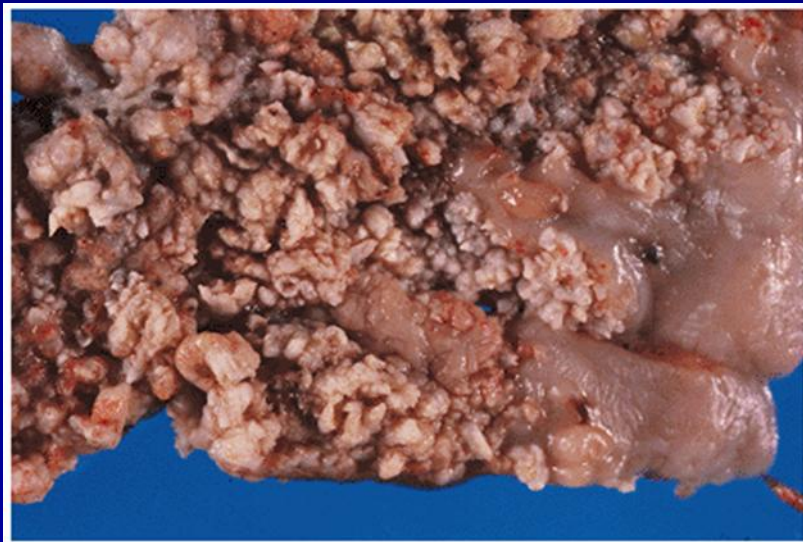
Ύαση προβλέπεται μόνο για το επιφανειακό ΑΚΚ.

Προγνωστικά στοιχεία

- ✓ η ηλικία, κατάσταση θρέψης
- ✓ εντόπιση, το μέγεθος
- ✓ TNM, grade
- ✓ όρια εκτομής, χειρουργησιμότητα
- ✓ ο μιτωτικός δείκτης
- ✓ ο δείκτης πολλαπλασιασμού
- ✓ η πυρηνική πολυμορφία
- ✓ Λεμφοκυτταρική διήθηση

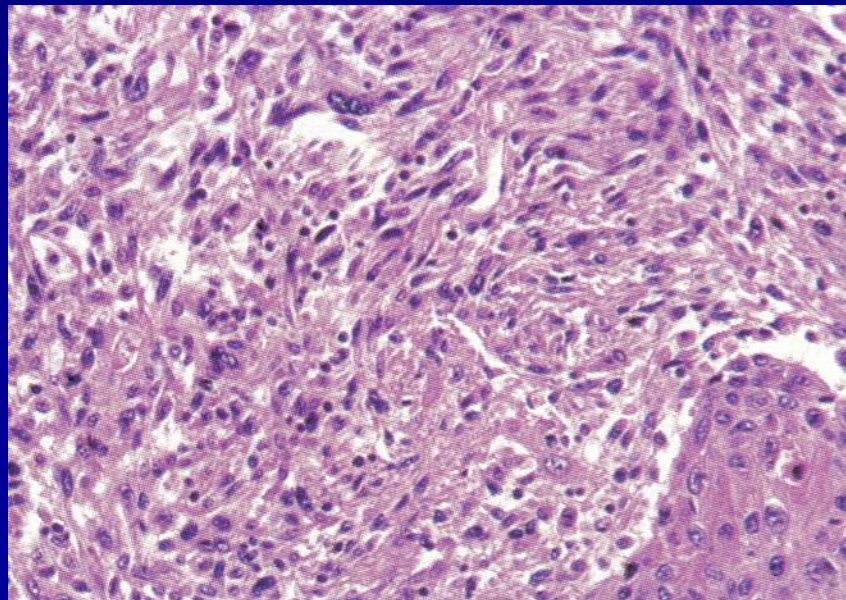
Ακροχορδονώδες καρκίνωμα

- Εξωφυτικός όγκος
- Θηλώδης όγκος
- Καλά διαφοροποιημένο κερατινοποιούμενο πλακώδες επιθήλιο
- Μικρή κυτταρική ατυπία ή καθόλου
- Τα όρια του αντί να διηθούν «πιέζουν» το γύρω ιστό

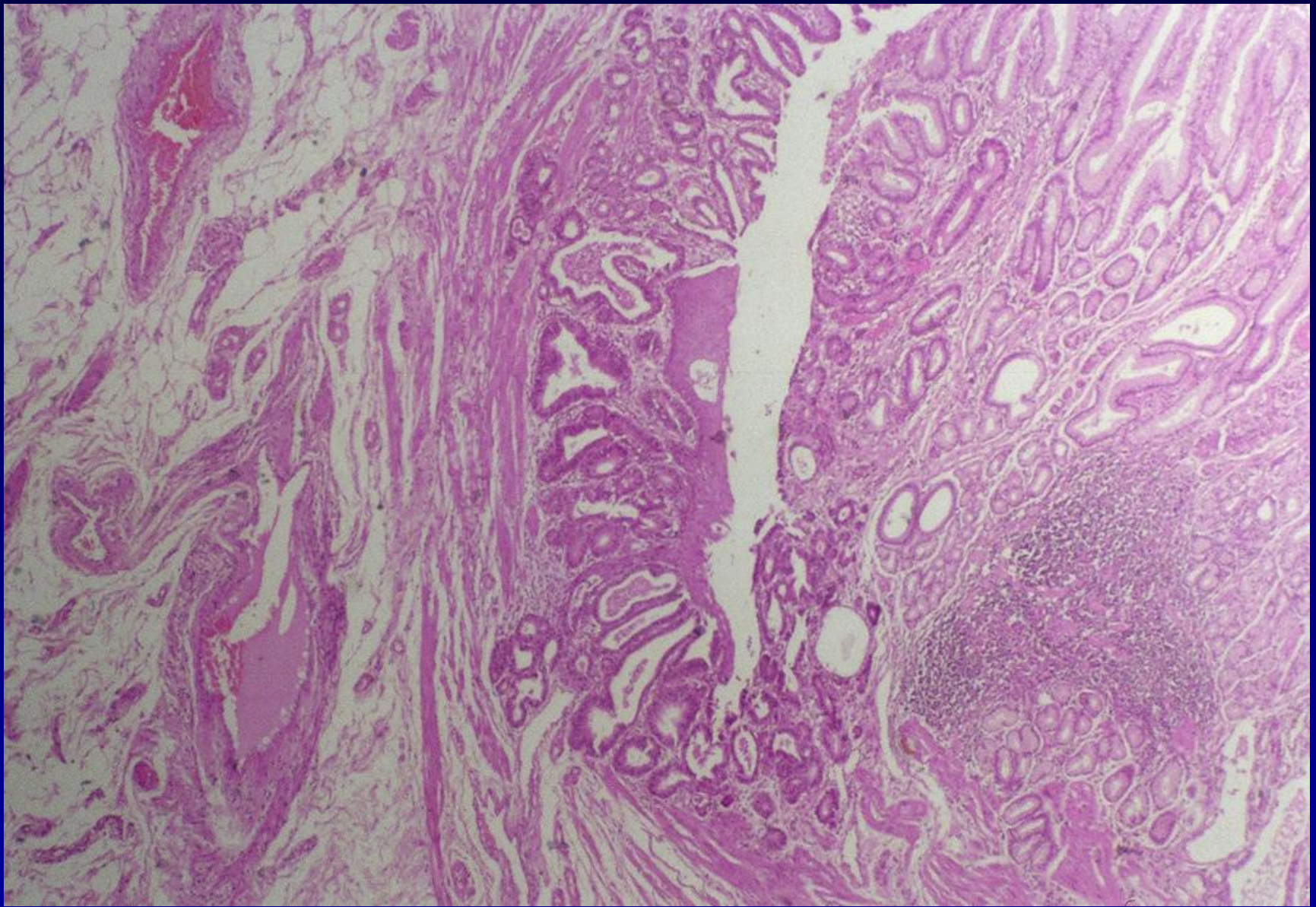
Ατρακτοκυτταρικό καρκίνωμα

- Περιλαμβάνει ατρακτόμορφα κύτταρα
- Πολυποειδές πρότυπο ανάπτυξης
- Τα κύτταρα διαθέτουν ικανότητα ωρίμανσης (οστό, χόνδρο, σκελετικό μυ)
- Μερικά κύτταρα διατηρούν επιθηλιακούς δείκτες (δεσμοσώματα, κερατίνη)
- Θετικά στη βιμεντίνη, συχνά σε SMA, desmin, αρνητικό σε S-100

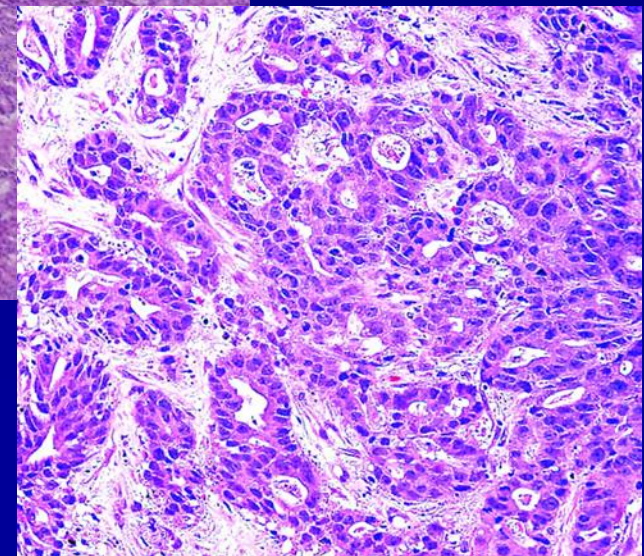
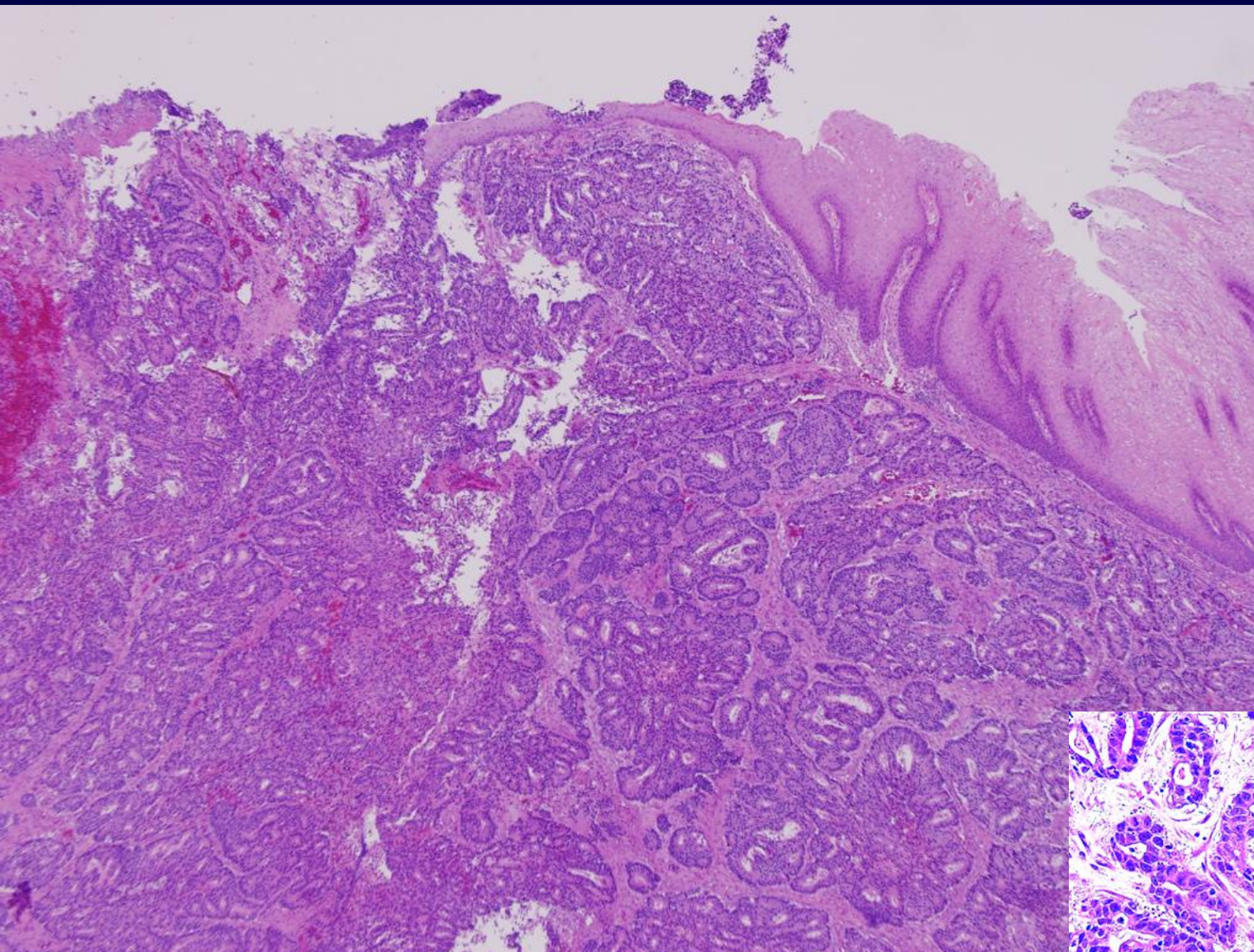

Αδενοκαρκίνωμα

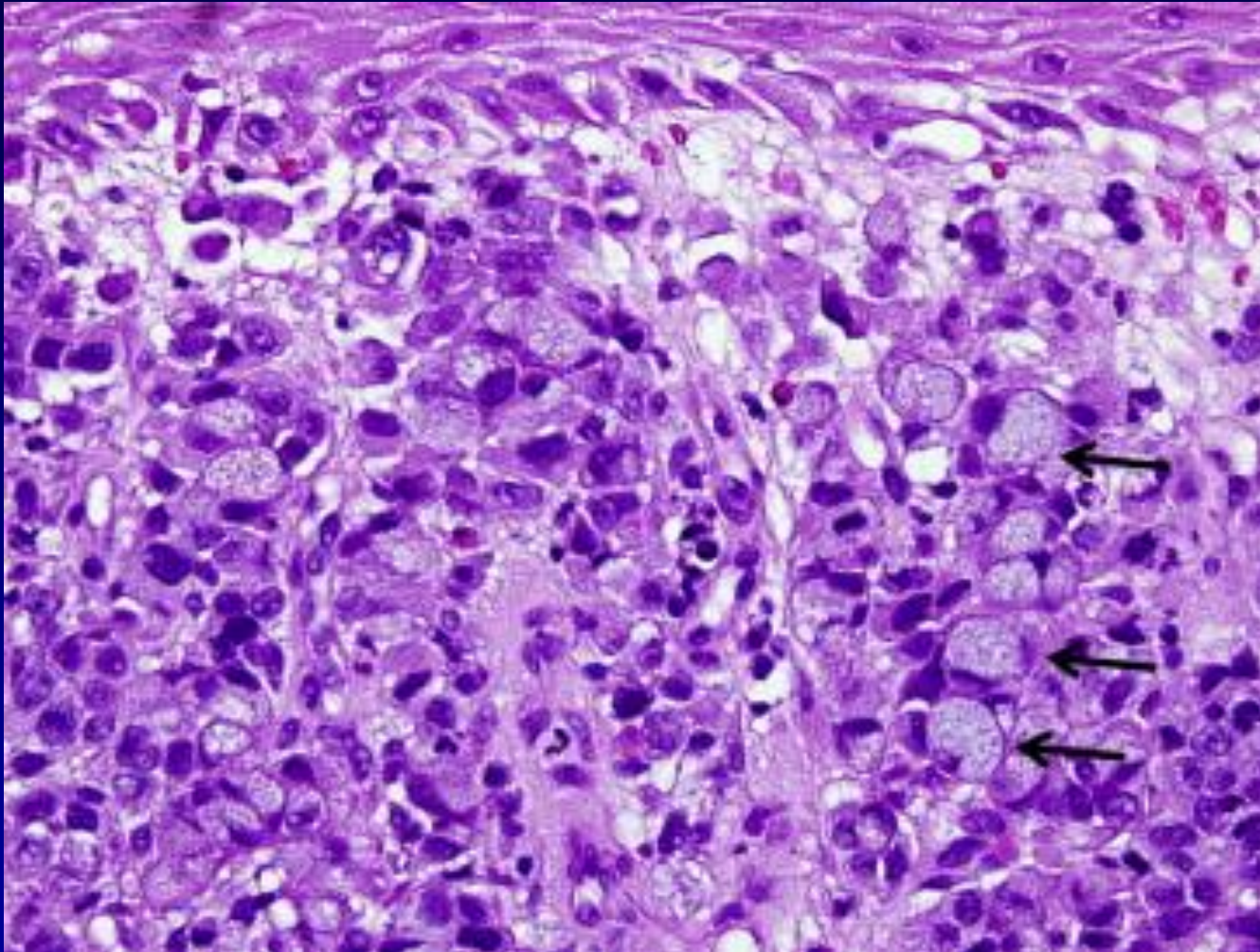
- ✓ κακοήθης επιθηλιακός όγκος με αδενική διαφοροποίηση
- ✓ αναπτύσσεται κυρίως σε έδαφος οισοφάγου Barrett, στο κατώτερο τμήμα του οισοφάγου.
- ✓ Σπανίως, αναπτύσσεται σε έδαφος ετερότοπου γαστρικού βλεννογόνου στο άνω τμήμα του οισοφάγου, ή από τους βλεννογόνιους ή υποβλεννογόνιους αδένες.
- Προδιαθεσικοί παράγοντες
 - ✓ Barrett's, ΓΟΠ
 - ✓ καπνός, αλκοόλ
 - ✓ H.pylori προστατεύει
- Ιστολογικά: Θηλώδη ή σωληνώδη αδένια σπάνια διάχυτου τύπου ή με Signet ring cells

Πρώιμο αδενοκαρκίνωμα του οισοφάγου,
σε έδαφος οισοφάγου Barrett (διήθηση βλεννογόνου και Β.Μ.Σ.)

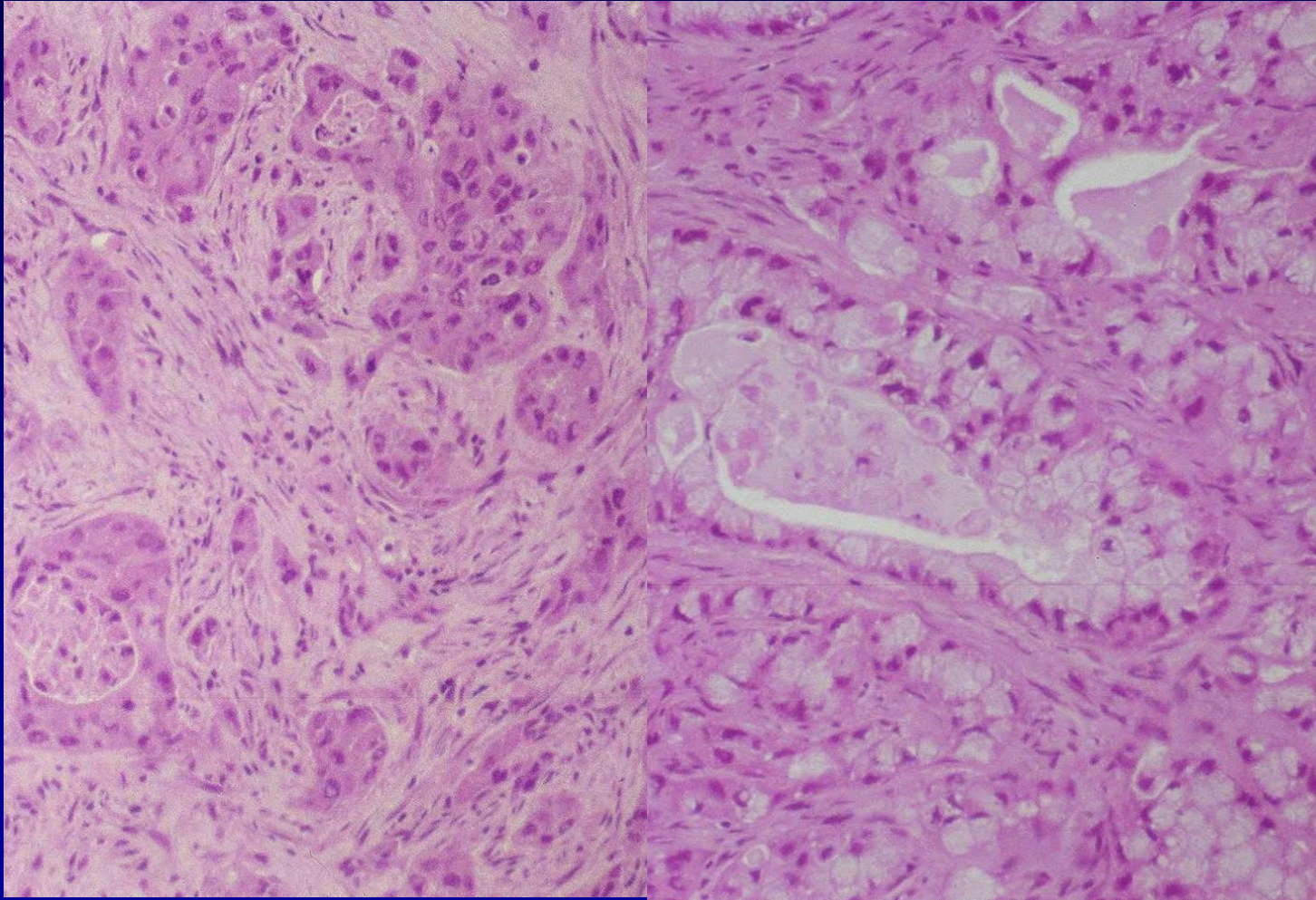

Διθητικό σωληνώδες αδενοκαρκίνωμα καλής-μέσης διαφοροποίησης του οισοφάγου

Διαχύτου τύπου αδενοκαρκίνωμα οισοφάγου από κύτταρα «δίκηνη σφραγιστήρος δακτυλίου» (signet ring cells)

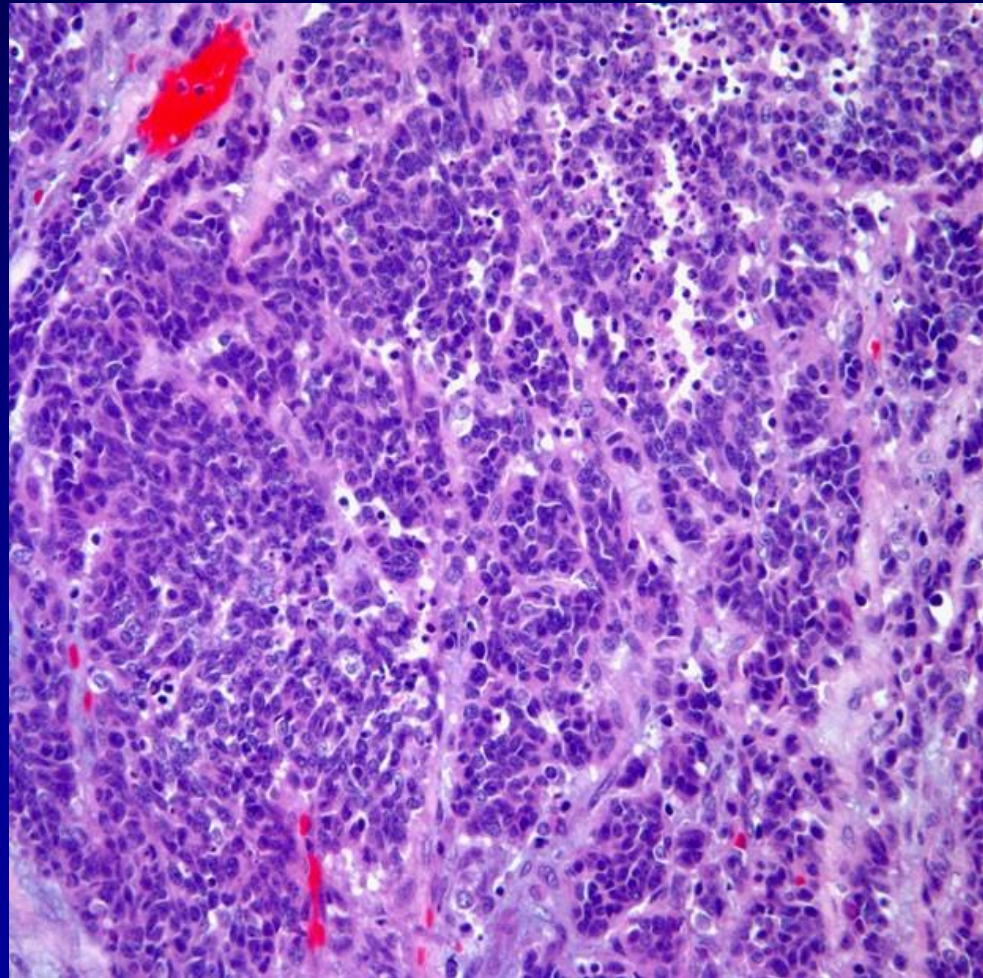
Αδενοπλακώδες καρκίνωμα

Σωληνώδεις αδενικοί σχηματισμοί και πλακώδη κύτταρα

Μικροκυτταρικό καρίνωμα

- Μικρά κύτταρα με ελάχιστο έως καθόλου κυτταρόπλασμα
- NSE+
- CD56+
- Leu7+
- Χρωμογρανίνη +
- συναπτοφυσίνη +

ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΟΙΣΟΦΑΓΙΚΩΝ ΟΓΚΩΝ κατά WHO

Μη επιθηλιακά νεοπλασμάτα

Λειομύωμα

Λίπωμα

Κοκκιοκυτταρικός όγκος

GIST

Λειομυοσάρκωμα

Ραβδομυοσάρκωμα

Kaposi

Κακώηθες μελάνωμα

Άλλα

καλοήθη

κακοήθη

Δευτεροπαθή νεοπλασμάτα

Σύστημα Σταδιοποίησης TNM (UICC)

Oesophagus 7th edition

TNM definitions: AJCC = UICC

Tis	Carcinoma in situ /High-grade dysplasia
T1	lamina propria or submucosa T1a lamina propria or muscularis mucosae T1b submucosa
T2	muscularis propria
T3	adventitia
T4	adjacent structures T4a pleura, pericardium, diaphragm, or adjacent peritoneum T4b other adjacent structures, e.g. aorta, vertebral body, trachea

N0	No regional lymph node metastasis
N1	1 to 2 regional lymph nodes
N2	3 to 6
N3	>6

[N1 was site dependent]

M - Distant Metastasis

M1	Distant metastasis
----	--------------------

[M1a,b were site dependent]

Changes from 6th edition

Ευχαριστώ

